

תקנות הטיס (נוהלי תיעוד כלי טיס וחלקיהם),
תשל"ז-1977(**)(*)

נוסח מעודכן (ראה להלן בעמ' 3/538 את נוסח התקנות לפני

עדכון לפי הוראות תק' תשע"ט-2019)

בתוקף סמכותי לפי סעיף 30 לחוק הטיס, 1927, ולאחר שהובאו
לידיעת ועדת הכלכלה של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

פרק ראשון: הגדרות

1. בתקנות אלה: הגדרות

(*) פורסמו ק"ת תשל"ז מס' 3706 מיום 8.5.1977 עמ' 1576.
תוקנו ק"ת תשל"ט מס' 4010 מיום 31.7.1979 עמ' 1667.
ק"ת תש"ם מס' 4113 מיום 22.4.1980 עמ' 1398.
ק"ת תשמ"ג מס' 4513 מיום 24.7.1983 עמ' 1734.
ת"ט ק"ת תשמ"ד מס' 4547 מיום 24.10.1983 עמ' 330.
ק"ת תשמ"ה מס' 4846 מיום 4.8.1985 עמ' 1806.
ק"ת תשמ"ח מס' 5108 מיום 19.5.1988 עמ' 826 – תק' (מס' 2) תשמ"ח-1988.
ק"ת תשמ"ט מס' 5219 מיום 21.9.1989 עמ' 1436 – תק' (מס' 3) תשמ"ט-1989.
ק"ת תשנ"ו מס' 5760 מיום 11.6.1996 עמ' 1000 – תק' תשנ"ו-1996.
ק"ת תשס"א מס' 6081 מיום 25.1.2001 עמ' 329 – תק' (הוראת שעה) תשס"א-2001;
מתייחסת לחידוש תוקפה של תעודת כושר טיסה של כלי טיס, בימים שבין 17.1.2001
לבין 7.2.2001.
ק"ת תשע"א מס' 6935 מיום 27.10.2010 עמ' 86 – תק' תשע"א-2010.
ק"ת תשע"ב מס' 7098 מיום 7.3.2012 עמ' 854 – תק' תשע"ב-2012.
ק"ת תשע"ז מס' 7827 מיום 18.6.2017 עמ' 1231 – תק' תשע"ז-2017.
ק"ת תשע"ט: מס' 8179 מיום 25.2.2019 עמ' 2896 – תק' תשע"ט-2019; ראה להלן בעמ'
1/538 בעניין תחילה והוראת מעבר. ראה ת"ט ק"ת מס' 8186 מיום 6.3.2019 עמ' 2986.
ראה להלן בעמ' 3/538 את נוסח התקנות לפני **תיקון** לפי הוראות תק' תשע"ט.
מס' 8242 מיום 2.7.2019 עמ' 3460 – תק' (מס' 2) תשע"ט-2019.

(**) בכל מקום –

- (1) במקום "אורון" יבוא "מטוס" ובמקום "אורונים" יבוא "מטוסים";
- (2) במקום "א.פ.א." יבוא "אפ"א";
- (3) במקום "בטופס ובאופן" יבוא "באופן ובצורה";
- (4) במקום "דרישות כושר אוירי" יבוא "דרישות כללי כושר אוירי";
- (5) במקום "פנקס" יבוא "פנקס הרישום";
- (6) במקום "פרופלר" או "פרופלור" יבוא "מדחף" ובמקום "פרופלרים" יבוא
"מדחפים";
- (7) במקום "רוטורקפט" יבוא "כלי טיס רוטורי";
- (8) במקום "תקנות רישום כלי טיס" או "תקנות רישום כלי הטיס" יבוא "תקנות
הרישום".

<p>“מטוס” – כלי טיס הכבד מן האויר, המונע על ידי מנוע והנתמך בטיסה בעיקר על ידי כנף קבועה;</p>	<p>תק' תשע"ב-2012</p>
<p>“מטוס זעיר” – מטוס חד-מושבי שמשקלו המרבי המותר להמראה אינו עולה על 390 ק"ג או מטוס דו-מושבי שמשקלו המרבי המותר להמראה אינו עולה על 600 ק"ג, או אם הוא מיועד להמראה ונחיתה על פני מים – עד 650 ק"ג, והמסוגל להסיע עד שני בני אדם לרבות הטייס;</p>	<p>תק' (מס' 3) תשמ"ט-1989 תק' תשנ"ו-1996 תק' תשע"א-2010 תק' תשע"ב-2012</p>
<p>“אישור כשירות לטיסה” – (נמחקה);</p>	<p>תק' תשע"ב-2012</p>
<p>“אפ"א” (אישור פריט אווירונאוטי) – אישור המנהל, לפי הפרק הארבעה עשר, לתכן ולייצור, שניתן ליצרן של פריט שהמנהל מצא לגביו כי הוא מקיים את המפרט הטכני לגבי אותו פריט;</p>	<p>תק' תשע"ט-2019</p>
<p>“ארגון ייצור” – המפעל שמקיים בעל רישיון ייצור לפי הרישיון שבידיו, לפי העניין;</p>	<p>תק' תשע"ט-2019</p>

- "בדיקה כוללת של מצב ותפעול" – בדיקה שמטרתה לוודא את תקינותו הטכנית של כלי הטיס וכושר כל מערכותיו לפעול כהלכה; בדיקה זו כוללת: ניקוי של כלי הטיס ומנועיו; פתיחת פתחי הבקורת; בדיקות שמטרתן לוודא את תקינות מצבו ושלמותו של כלי הטיס ושל מנועיו ומערכותיו; בדיקות שמטרתן לוודא שרכיבי כלי הטיס ואבזריו מותקנים, מחוזקים ומווסתים כהלכה; בדיקות שמטרתן לוודא שכל מערכות כלי הטיס פועלות כראוי;
- 2019-ט' תשע"ט תק' "ביצועי אנוש" – יכולות ומגבלות אנושיות שלהן השפעה על בטיחות ויעילות הפעלות תעופתיות;
- 2017-ז' תשע"ז תק' "בלון" – כלי טיס קל מהאוויר שאינו מונע על ידי מנוע;
- 2012-ב' תשע"ב תק' "גלישון" – (נמחקה);
- "דאון" – כלי טיס הכבד מן האויר, הנתמך בטיסה בעיקר על ידי כנף קבועה ואשר טיסתו אינה תלויה באופן בלעדי במנוע;
- "הוראות כושר אוירי" – הוראות כושר אוירי שהוציא המנהל לפי תקנה 120;
- 1983-ג' תשמ"ג תק' "הוראות כלליות לתפעול ולטיסה" – הוראות תקנות ההפעלה;
- 2019-ט' תשע"ט תק' "חלק חילוף" – לרבות תת-מכלול או רכיב, המיועד להתקנה במוצר או בפריט בידי מי שאינו בעל רישיון הייצור לגבי אותו מוצר או פריט, לפי העניין;
- "כלי טיס" – כלי או מיתקן המיועד או המשמש לטיסה באויר, למעט כלי טיס זעירים (כגון טיסנים וצעצועים) זולת אם קבע השר כי תקנות אלה יחולו על כלי טיס זעירים או סוג כלי טיס המסכנים את בטיחות הטיסה;
- 2017-ז' תשע"ז תק' "כלי טיס בלתי מאויש" – כלי טיס המופעל בלא טייס בתוכו;
- 2017-ז' תשע"ז תק' "כטמ"מ" (כלי טיס מוטס מרחוק – Remotely Piloted Aircraft (RPA) – כלי טיס בלתי מאויש מוטס מרחוק מתחנת הטסה מרוחקת (Remote Pilot Station (RPS));
- 2012-ב' תשע"ב תק' "כלי טיס רוטורי" – כלי טיס הכבד מן האוויר והנתמך בטיסה בעיקר על ידי כנף מסתובבת;
- 2012-ב' תשע"ב תק' "כללי כושר אוירי" – הוראות תקנות אלה וכן –
- (1) לגבי דאון – ההוראות הכלולות במפרטי הרישוי לדאונים (CS-22) של הסוכנות האירופית לבטיחות התעופה (EASA), המופקדים לעיון הציבור אצל המנהל;
- (2) לגבי מטוס זעיר – פרק "S" או התקן המוסכם כמשמעותו בתקנה 94א;

<p>(א2) לגבי בלון קשור מאויש – ההוראות הכלולות במפרטי הרישוי לבלונים קשורים מאוישים (CS-31TGB) של הסוכנות האירופית לבטיחות התעופה (EASA), המופקדים לעיון הציבור אצל המנהל;</p>	<p>תק' תשע"ז-2017</p>
<p>(3) לגבי מטוס שאינו מטוס זעיר וכן לגבי כלי טיס רוטורי, בלון חופשי מאויש, מנוע או מדחף – ההוראות הכלולות בחלקים 23 עד 35 לפ.א.ר., וכן ההגדרות המתאימות בחלק 1 לפ.א.ר., המופקדות לעיון הציבור אצל המנהל, בשינויים המחויבים ובשינויים המפורטים בתוספת ובשינוי זה שעל אף האמור בתקנת פ.א.ר. 23.3, הקטגוריה "רגיל" תוגבל לגבי מטוס עם תצורת מושבים, מלבד מושב טייס, של שלושה עשר מושבים או פחות;</p>	<p>תק' תשע"ז-2017</p>
<p>(4) לגבי כטמ"מ שהוא מטוס או כלי טיס רוטורי או מערכת כטמ"מ כאמור – ההוראות הכלולות בתקני נאט"ו STANAG 4671, STANAG 4702, STANAG 4703, המופקדים לעיון הציבור אצל המנהל;</p>	<p>תק' תשע"ז-2017</p>
<p>(5) לגבי כלי טיס מסוג מיוחד, לרבות מנוע ומדחף המותקן עליו – כללי כושר אוירי שהורה עליהם המנהל לפי תקנה 1א;</p>	<p>תק' תשע"ז-2017</p>
<p>"כללי רמת רעש" – כללים לגבי תקני רמת רעש, מדידתו והערכתו כפי שנקבעו בתקנות הטיס (רעש כלי טיס), תשל"ז-1977;</p>	<p>תק' תשע"ב-2012</p>
<p>"מאושר" – מאושר בידי המנהל או מי שהוסמך מטעמו לאשר ביחס לעניין מסוים, לרבות לעניין מכשור, ציוד, נתונים וחריגות הטעונים אישור לפי תקנות אלה; "מדינת חוץ" – מדינה שאיננה מדינת ישראל;</p>	<p>תק' תשע"ב-2012</p>
<p>"מדינת הייצור" (State of Manufacture) – מדינה שהיא צד לאמנה ובעלת סמכות שיפוט כלפי הגורם האחראי להרכבתו הסופית של כלי הטיס;</p>	<p>תק' תשע"ב-2012</p>
<p>"מדינת התכנן" (State of Design) – מדינה שהיא צד לאמנה ובעלת סמכות שיפוט כלפי הגורם האחראי לתיכון סוג (Type) כלי הטיס;</p>	<p>תק' תשע"ב-2012</p>
<p>"מוצר" – כלי טיס, מנוע כלי טיס או מדחף, וכן מערכת כטמ"מ, אלא אם הוגדר אחרת בתקנות אלה;</p>	<p>תק' תשע"ב-2012 תק' תשע"ז-2017</p>

(המשך בעמ' 1/472)

- תק' תשע"ב-2012 "מצנח ממונע" – (נמחקה);
- תק' תשע"ט-2019 "מכון בדק" – (נמחקה);
- תק' תשע"ב-2012 "מנוע כלי טיס" – מנוע המספק כוח מניע לכלי טיס, לרבות אבזרים החיוניים לפעולת המנוע, למעט מדחף;
- תק' תשע"ט-2019 "מערכת איכות" – מערכת המבוססת על הוראות ונהלים כתובים, שמטרתה להבטיח, באופן מתמשך ויסודי, שכל מוצר או פריט שבעל רישיון ייצור מייצר מתאים לתכן המאושר שלו ובמצב המאפשר הפעלה בטוחה, לפי תקנות 52, 100 ו-125ב, לפי רישיון הייצור;
- תק' תשע"ז-2017 "מערכת כטמ"מ" (Remotely Piloted Aircraft System) – מערכת הכוללת כטמ"מ, כל תחנת הטסה הקשורה אליו, מערכות הקשר והשליטה בו, וכל תת-מערכת אחרת המפורטת בתכן הסוג שלו;
- תק' תשע"ט-2019 "מפרט טכני" – מפרט טכני שפרסם המנהל לגבי פריט מסוים שנועד לשימוש בכלי טיס אזרחי, ובו אמות מידה לגבי הביצועים המזעריים הנדרשים מאותו פריט (Minimum Performance Standard);
- תק' תשע"ט-2019 "מקובל" – מסמך, נתון, שיטה, טכניקה, מערכת, אמצעי או פעולה המקובלים על המנהל לפי תקנה 138ב;
- תק' תשע"ט-2019 "נתוני תכן מאושרים" – שרטוטים ומפרטים הדרושים כדי להציג את תצורת המוצר או הפריט, לפי העניין, וכל המידע על מידות, אפיצויות, חומרים, תהליכים ונהלים הדרוש להגדרת כל תכונות המוצר או הפריט, רשימת אב לסיכום שרטוטים ומפרטים אלה, וכל נתון אחר הנדרש כדי לאפשר את קביעת היותו של המוצר או הפריט שיוצר מתאים לנתוני התכן המאושרים שלו ובמצב המאפשר הפעלה בטוחה ואת אפיוני הרעש שלו, אם אלה ישימים, ולגבי פריט המיוצר לפי אפ"א – גם כל המידע הנדרש כדי לאפשר את קביעת עמידת תכן הפריט כאמור בדרישות המפרט הטכני;
- תק' תשע"ז-2017 "סוג מיוחד" – סוג כלי טיס שלא נקבעו לגביו כללי כושר אוירי בפסקאות (1) עד (4) להגדרה "כללי כושר אוירי";
- תק' תשע"ט-2019 "ספק" – כל אדם המספק מוצר, פריט או שירות המשמש לייצור של מוצר או פריט לפי תקנות אלה, הנצרך במסגרת ייצור כאמור, או המותקן בכל מוצר או פריט כאמור;
- תק' תשע"ט-2019 "עובדי ארגון הייצור" – צוות עובדי ארגון הייצור, הנהלת ארגון הייצור וכן מי שאינו נמנה עם עובדי ארגון הייצור ומשמש בתפקיד סוקר בארגון הייצור;

- תק' תשע"ט-2019 – "עקרונות הגורם האנושי" (Human Factors Principles) – עקרונות הישימים לייצור, רישוי, הדרכה, הפעלה ואחזקה תעופתיים המבקשים להביא לקיום ממשק בטוח בין האדם לבין שאר רכיבי המערכת, מתוך התחשבות הולמת בביצועי אנוש;
- "פ.א.ר." – תקנות התעופה הפדראליות של ארצות הברית של אמריקה שעותק מהן מופקד לעיון במינהל התעופה האזרחית במשרד התחבורה;
- תק' תשע"ב-2012 – "פנקס הרישום" – פנקס רישום של כלי הטיס בישראל המתנהל לפי תקנות הטיס (רישום כלי טיס וסימונם), תשל"ד-1973;
- תק' תשע"ט-2019 – "פריט" – כל חומר, חלק, רכיב או תהליך, המיועדים לשימוש תעופתי, או ציוד תעופתי;
- תק' תשע"ט-2019 – "פריט חיוני" (Critical part) – פריט שנקבעו לגביו, בפרק מגבלות כושר אווירי (Airworthiness limitations section) בספר התחזוקה (Maintenance manual) או במסמך מתאים אחר, כאמור בסעיף 63 לחוק הטיס, או בהוראות לשמירה על כשירותו האווירית הנמשכת, מועדי החלפה (Replacement time), מרווחי ביקורת (Inspection interval) או הוראות אחרות שעניינן אורך חייו של הפריט;
- תק' תשע"ב-2012 – "מדחף" – מדחף של כלי טיס;
- תק' (מס' 2) תשמ"ח-1988 תק' תשע"א-2010 – "פרק s" – פרק s לתקנות הבריטיות למטוסים זעירים שעותק מהן מופקד לעיון הציבור במשרדי רשות התעופה האזרחית במשרד התחבורה והבטיחות בדרכים ומפורסם באתר האינטרנט שלה;
- תק' תשע"ב-2012 – "ציוד תעופתי" – (נמחקה);
- תק' תשע"ז-2017 – "קטגוריה" – קבוצת כלי טיס שנקבעה לפי אופי שימושם המיועד של כלי הטיס, כגון: קטגוריה "רגיל", "שימושי", "תובלה", "אקרובטי", "יומם", "בלון חופשי מאויש", "בלון קשור מאויש", "סוג מיוחד" או "מוגבל";
- תק' תשע"ט-2019 – "רישיון ייצור" – אחד מאלה: תעודת ייצור, כמשמעותה בפרק השביעי, תעודת יצרן חלקים, כמשמעותה בפרק העשירי, ואפ"א;
- תק' תשע"ט-2019 – "שינוי בארגון הייצור" – כל שינוי בארגון הייצור או בפעילותו, לרבות שינוי באופן קיומה של מערכת האיכות, שיש בו כדי להשפיע על היות מוצר או פריט מתאים לתכן המאושר שלו ובמצב המאפשר הפעלה בטוחה, על יכולתו של בעל רישיון ייצור לקבוע כי מוצר או פריט מתאים לתכן המאושר שלו ובמצב המאפשר הפעלה בטוחה או על יכולתו של המנהל לפקח על קביעת בעל רישיון ייצור לעניין זה;
- תק' תשע"ט-2019 – "שינוי בקובץ" – שינוי בקובץ נוהלי הייצור שלפי תקנה 50א;

- תק' תשע"ט-2019 "תכנית הדרכה" – תכנית הדרכה לפי תקנה 50 ח שנועדה להבטיח כי עובדי ארגון הייצור יבצעו את תפקידיהם ואת הפעולות המוטלות עליהם ברמה מקצועית הולמת, ולפי קובץ נוהלי הייצור;
- תק' תשע"ב-2012 "רוטורקפט", "רשיון הפעלה" ו"תובלה" – (נמחקו);
- תק' תשמ"ג-1983, "תקנות ההפעלה" – תקנות הטיס (הפעלת כלי טיס וכללי טיסה), תשמ"ב-1981;
- תק' תשע"ב-2012, "תקנות הרישום" – תקנות הטיס (רישום כלי טיס וסימונם), תשל"ד-1973.

פרק שני: תעודת סוג

- 1.א. מבוקשת תעודת סוג לכלי טיס בקטגוריה "סוג מיוחד" – המנהל יורה מהם כללי הכושר האווירי שיחולו, מתוך דרישות כללי כושר אווירי המפורטות בפסקאות (1) עד (4) להגדרה "כללי כושר אווירי" שבתקנה 1, המתאימות לדעתו לתכן הסוג של כלי הטיס המבוקש, או דרישות אחרות אשר הוא שוכנע כי עמידה בהן מספקת רמת בטיחות שוות ערך לזו שתושג בעמידה בדרישות כאמור.
2. (א) המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת סוג למוצר.
(ב) בקשה לתעודת סוג יש להגיש למנהל באופן ובצורה שיוורה המנהל.
3. לבקשה לתעודת סוג של כלי טיס יצרף המבקש –
(1) שרטוט בשלושה מבטים של כלי הטיס;
(2) רשימת הנתונים הבסיסיים הראשונים של כלי הטיס.
4. (א) (בוטלה).
(ב) המנהל רשאי להורות על תנאים אחרים או נוספים שיש לקיימם לגבי כלי טיס כאמור בסעיף 51(א)(1) לחוק, לאחר שנתן למבקש תעודת הסוג הזדמנות לטעון את טענותיו.
5. המבקש תעודת סוג יראה למנהל כי במוצר שלגביו מוגשת הבקשה מתקיימות –
כללי כושר אווירי הישימים לבקשה
תק' תשע"ב-2012

- (1) דרישות כללי כושר אוירי וכללי רמת רעש התקפים ביום הגשת הבקשה בישראל – בגין מוצר המיוצר בישראל, או במדינת חוץ – בגין מוצר המיוצר בה, זולת אם קבע המנהל אחרת או אלא אם המבקש בחר או נדרש לפי תקנות אלה למלא אחר כללי כושר אוירי וכללי רמת רעש, שייכנסו לתוקף בתאריך מאוחר יותר, או אלא אם נקבע אחרת בכללי רמת רעש שקבע שר התחבורה בתקנות;
- (2) דרישות ותנאים מיוחדים שקבעם המנהל.

6. (א) תקפה של בקשה לתעודת סוג של כלי טיס בקטגוריית "תובלה" יהא חמש שנים מיום הגשת הבקשה ותקפה של בקשה לתעודת סוג אחרת יהא שלוש שנים מיום הגשתה.

תוקף הבקשה

(ב) הראה המבקש, בעת הגשת הבקשה, כי נדרשת תקופה ארוכה יותר מהאמורה בתקנת משנה (א) לשם תכנון המוצר, פיתוחו וניסויו, יהיה המנהל רשאי לקבוע לבקשתו תקופת תוקף ארוכה יותר.

(ג) לא ניתנה למבקש תעודת סוג תוך המועדים האמורים בתקנות משנה (א) או (ב), או התברר כי אי אפשר יהיה לקבל תעודת סוג תוך אותם המועדים, יהא המבקש רשאי לעשות אחת מאלה –

- (1) להגיש בקשה חדשה לתעודת סוג ויחולו עליה כל הדרישות הנזכרות בתקנה 5;
- (2) לבקש הארכת תקפה של הבקשה המקורית ולמלא אחרי כללי כושר אוירי הישימים והתקפים במועד שיקבע המבקש, ובלבד שלא יקדם למועד מתן תעודת הסוג המבוקשת במספר שנים העולה על מספר שנות תקפה של הבקשה המקורית.
- (ד) בחר המבקש למלא אחרי תיקון לכללי כושר אוירי או לכללי רמת רעש שתחולתם אחרי מועד הגשת הבקשה לתעודת סוג, ימלא אחרי כל דרישה אחרת בכללי כושר אוירי או בכללי רמת רעש הקשורה במישרין לאותו תיקון, כפי שהורה המנהל.

(המשך בעמ' 473)

7. הרוצה להכניס שינוי במוצר שעליו הגיש בקשה לתעודת סוג, יגיש שינויים המצריכים בקשה חדשה לתעודת סוג בשל הכנסת השינויים המפורטים להלן או מקצתם:

- (1) שינוי בתכן, תצורה, הספק, משקל או בהגבלות הספק מנועים או מהירותם, כאשר השינוי המבוקש הוא כה ניכר עד כי דרושה, לדעת המנהל, בדיקה יסודית של עמידה בדרישות המתאימות של כושר אוירי;
- (2) שינוי במספר המנועים או הרוטורים של כלי הטיס;
- (3) שינוי בעקרון הפעולה או ההנעה של מנוע כלי טיס, תק' תשע"ב-2012 המדחף או הרוטור שלו;
- (4) שינוי בעקרון החלפת הפסיעה של המדחף או במספר הלהבים שלו. תק' תשע"ב-2012

8. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת סוג לכלי טיס בקטגוריה "רגיל", "שימושי", "אקרובטי", "תובלה", "יוםם", "בלון חופשי מאויש", "בלון קשור מאויש" או "סוג מיוחד", למנוע כלי טיס או למדחף במקרים כלהלן:

- (1) נתקיימו לגבי המוצר כל אלה:
 - (א) המבקש הגיש למנהל את תכן הסוג, דו"חות הניסוי וכל החישובים הדרושים כדי להראות כי המוצר עונה על הדרישות המתאימות של כללי כושר אוירי ושל כללי רמת רעש לכלי טיס;
 - (ב) המנהל מצא, לאחר ביצוע הבדיקות הדרושות, כי תכן הסוג והמוצר עונים על הדרישות המתאימות של כושר אוירי ושל כללי רמת רעש לכלי טיס, או במקרה של אי-עמידה בדרישה מסויימת מדרישות כללי כושר אוירי, קיימים אמצעים המבטיחים רמות שוות ערך של בטיחות;
 - (ג) לגבי כלי טיס – אין בו כל תכונה או איפיון העלולים לפגוע בבטיחות כשמשמשים בו בקטגוריה בה הוגשה הבקשה לתעודת הסוג.
- (2) המוצר הוא כלי טיס מעודפי צבא לישראל (להלן – צה"ל) או מעודפי צבא של מדינת חוץ ועונה על דרישות תקנה 12.

- תעודת סוג לדאון 9. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת סוג לדאון אם נתקיימו כל אלה:
- (1) המבקש הגיש למנהל את תכנן הסוג, דו"חות הניסוי והחישובים הדרושים כדי להראות כי הדאון עונה על הדרישות המתאימות של כושר אוירי;
 - (2) המנהל מצא, כי –
 - (א) הדאון עונה על כללי כושר אוירי המתאימים לדאונים והישימים לתכנן הסוג של אותו הדאון;
 - (ב) אין בדאון כל תכונה או איפיון העלולים לפגוע בבטיחותו.
- 9א. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת סוג למטוס זעיר שיוצר בישראל או שיובא אליה אם נתקיים אחד מאלה:
- (1) המבקש הגיש למנהל את תכנן הסוג, דו"חות הניסוי וכל המסמכים הדרושים להוכחה כי המטוס הזעיר, לגביו מבוקשת התעודה, עונה על הדרישות הטכניות המפורטות בפרק 5, בשינויים האלה:
 - (א) סעיף s7 – לא יחול.
 - (ב) בסעיף s65, במקום "ארבע דקות" יבוא "שלוש דקות".
 - (ג) בסעיף s1303, בסופו יבוא:

"(3) מצפן מגנטי".
- (א1) אם המשקל המרבי המותר להמראה של המטוס הזעיר שלגביו מבוקשת תעודת סוג עולה על 454 ק"ג – המבקש הגיש למנהל את תכנן הסוג, דוחות הניסוי וכל המסמכים הדרושים להוכחה כי המטוס הזעיר כאמור עונה על הדרישות הטכניות המפורטות בפרק S, למעט האמורות בפסקה (1) ולמעט תקנות S2(a)(1) ו-S2(a)(3);
- (2) המבקש הוכיח להנחת דעתו של המנהל, כי המטוס הזעיר צבר נסיון בהפעלה רגילה, בין בידי טייסים רבים, בין בידי טיס אחד או כי במטוסים רבים מאותו דגם נצבר נסיון שדי בו להראות שהושגה בו בטיחות גבוהה בתקופות ההפעלה כאמור;
 - (3) (נמחקה).
- 9ב. ו-9ג. (בוטלו).

תעודת סוג
למטוס זעיר
תק' (מס' 2)
תשמ"ח-1988
תק' (מס' 3)
תשמ"ט-1989
תק' תשע"ב-2012
תשע"ב-2012

תק'
תשע"א-2010

תק'
תשע"ב-2012

תק' (מס' 3)
תשמ"ט-1989

תק'
תשע"ב-2012

10. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת סוג לכלי טיס או למערכת כטמ"מ בקטגוריה "מוגבל" לשימושים מיוחדים אם נתקיימו שניים אלה:
- תעודת סוג לכלי טיס בקטגוריה "מוגבל" תק' תשע"ז-2017
- (1) המבקש הראה למנהל כי אין בכלי הטיס כל תכונה או איפיון העלולים לפגוע בבטיחותו כאשר הוא מופעל במסגרת ההגבלות החלות עליו לשימוש המיוחד;
- (2) התקיים אחד מאלה:
- תק' תשע"ז-2017
- (א) כלי הטיס עונה על דרישות כללי כושר אווירי ודרישות כללי רמת רעש לגבי אחת מקטגוריות כלי הטיס "רגיל", "שימושי", "אקרובטי" או "תובלה", מלבד הדרישות שהמנהל מוצא בלתי ישימות לשימוש המיוחד;
- (ב) כלי הטיס הוא כטמ"מ ומערכת הכטמ"מ עונה על דרישות כללי כושר אווירי לגבי כטמ"מ ועל דרישות כללי רמת הרעש הישימים לסוג הכטמ"מ, במלואן, או מלבד הדרישות שהמנהל מוצא בלתי ישימות לשימוש המיוחד;
- (ג) כלי הטיס או מערכת הכטמ"מ הם מסוג אשר יוצר לפי דרישות צבאיות והתקבל לשימוש בידי צה"ל או צבא של מדינת חוץ, ולאחר מכן עבר שינויים לשם התאמתו לשימוש מיוחד כמפורט בתקנה 11.
11. השימושים המפורטים להלן ייחשבו כשימושים מיוחדים לענין תקנה 10:
- שימושים מיוחדים
- (1) שימושים חקלאיים: ריסוס, איבוק, זריעה, בקרה על צאן ובקר ועל חיות טרף;
- (2) הגנה על שמורות טבע, יערות וחיות בר;
- (3) מיפוי אוירי, צילום וחיפוש מקורות נפט ומינרלים;
- (4) שמירה על קווי צינורות, קווי העברת כוח ותעלות;
- (5) בקרת מזג אויר לרבות זריעת עננים לגשם מלאכותי;
- (6) פרסום באויר: כתיבה ברקיע, גרירת דגלונים וכרזות ומערכות רמקול;
- תק' תשע"ז-2017
- (א6) הובלת מטען על ידי כטמ"מ;
- (7) כל שימוש אחר שקיבל המנהל כשימוש מיוחד.

12. הוגשה בקשה לתעודת סוג לכלי טיס או למערכת כטמ"מ מעודפי צה"ל או מעודפי צבא של מדינת חוץ, רשאי המנהל –

תעודת סוג למוצר
מעודפי צבא
תק' תשע"ב-2012
תק' תשע"ז-2017
תק' תשע"ז-2017

(1) ליתן למבקש תעודת סוג לכלי טיס בקטגוריה "רגיל", "שימושי", "אקרובטי" או "תובלה", או, לכטמ"מ או למערכת כטמ"מ בקטגוריה "מוגבל", למוצר שתוכנן ונבנה בישראל, התקבל לשימוש מבצעי ונקבע בידי הצבא כציוד עודף, אם המוצר עונה על דרישות כללי כושר אווירי הישימות לו שהיו בתוקף לא יותר מחמש שנים לפני תאריך כניסתו של המוצר לשימוש בצבא;

(2) ליתן למבקש תעודת סוג למוצר שנקבע בידי הצבא כציוד עודף, אם אותו מוצר הוא מדגם של כלי טיס אזרחי אשר הוצאה לו בעבר תעודת סוג לפי תקנות אלה או תקנות מדינת חוץ, ואם המוצר עונה על הדרישות הישימות לתעודת סוג עבור המוצר האזרחי המקורי;

(3) לאשר לשימוש בכלי טיס מעודפי צבא שעליו הוגשה בקשה לתעודת סוג, מנוע כלי טיס, מדחף ואבזריהם המותקנים באותו כלי טיס, אם המבקש הראה, על יסוד כושרם ונסיון השימוש הצבאי בהם כי הם עומדים על אותה רמה של כושר אוירי שיש למנועים ולמדחפים שעליהם ניתנת תעודת סוג לפי כללי כושר אוירי המתאימים;

(4) לשחרר את המבקש מלקיים במלואה דרישה מדרישות כושר אוירי הישימות, אם המנהל מצא כי התחליף שהציע המבקש לאותה דרישה מבטיח רמת כושר אוירי שוות-ערך לרמה הדרושה, וכי קיום הדרישה במלואה היה מטיל מעמסת יתר על המבקש; לענין פסקה זו רשאי המנהל להסתמך על הנסיון התפעולי הצבאי עם אותו מוצר;

(5) לדרוש מהמבקש למלא אחר תנאים מיוחדים או אחרי דרישות כללי כושר אוירי שיהיו בתוקף בתאריך מאוחר יותר מזה הנדרש בתקנה זו, אם לדעת המנהל מילוי אחר הוראת פסקה (1) אינה מבטיחה רמת כושר אוירי מספקת לאותו מוצר.

13. המנהל רשאי ליתן תעודת סוג על מוצר המיוצר במדינת חוץ ושיובא לישראל או המיועד להיות מיובא לישראל, אם נתקיימו כל אלה:

תעודת סוג למוצרי יבוא

(1) הרשות המוסמכת במדינת החוץ שבה יוצר המוצר אישרה כי המוצר נבדק, נוסה ונמצא עומד בדרישות כלהלן:

(א) הדרישות המתאימות לגבי כללי רמת רעש, או הדרישות לגבי רעש כלי טיס הישימות במדינת החוץ שבה יוצר המוצר וכל דרישות אחרות שיקבע המנהל לצורך קביעת עוצמות רעש שאינן עולות על אלו שנקבעו בכללי רמת הרעש;

(ב) הדרישות המתאימות של כללי כושר אוירי כפי שנקבעו בתקנות 5 ו-6 או הדרישות המתאימות של מדינת החוץ בה יוצר המוצר, וכל דרישות אחרות שיקבע המנהל לצורך קביעת רמת בטיחות השווה לזו שנקבעה בכללי כושר אוירי כפי שנקבעו בתקנות 5 ו-6;

(ג) סוג המוצר לא נפסל לקבלת או להחזקת תעודת-כושר טיסה או תעודת כושר אוירי במדינת החוץ.

(2) המנהל קיבל את כל הנתונים הטכניים המתייחסים לרעש כלי טיס ולכושרו האוירי של המוצר שאותם דרש מהמבקש, ומצא כי נתונים אלה ממלאים אחרי הדרישות כמפורט בפסקה (1);

(3) (א) ספרי העזר והרשימות הטכניים הוגשו בשפה העברית או האנגלית;

(ב) הסימונים של המכשירים, הפיקודים, השלטים והוראות התיפעול הנדרשים לפי כללי כושר אוירי הם בעברית או באנגלית;

(ג) הסימונים הפנימיים, השלטים וההוראות לנוסעים הנדרשים לפי כללי כושר אוירי הם בעברית ובאנגלית, אלא אם מצא המנהל לנכון לשחרר את המבקש מחובת הסימון באחת משתי השפות.

(4) בין הרשות המוסמכת במדינת החוץ שהיא מדינת התכן של המוצר ובין הרשות הוסכמו נוהלי עבודה לעניין קבלת המוצר התעופתי, ייצואו או ייבואו.

תק' תשע"ב-2012

14. תכן סוג יכלול:

תכן סוג

(1) שרטוטים ומפרטים הדרושים כדי לתאר את תצורת המוצר ואיפיוני התכן לפי כללי כושר אוירי המתאימים לגבי אותו מוצר;

(2) מידע על המידות, החמרים והתהליכים הדרושים לקביעת חוזק המבנה של המוצר;

(3) כל נתון אחר הדרוש כדי לאפשר, על ידי השוואה, את קביעת הכושר האוירי ואיפיוני הרעש של מוצרים מאוחרים יותר מאותו סוג.

15. (א) המבקש תעודת סוג חייב לאפשר למנהל לבצע כל בדיקה, ובמקרה של כלי טיס – לבצע כל ניסוי טיסה וניסוי קרקע, הדרושים כדי לקבוע את התאמתו של המוצר לדרישות כללי כושר אוירי.

בדיקות וניסויים
תק' תשע"ב-2012

(ב) פרט למקרה שבו המנהל נתן הסכמתו לכך –

(1) לא יוגש מוצר או חלק ממנו למנהל לניסוי, אלא אם הראה המבקש כי הוא עומד בדרישות פסקאות (2) עד (4) לתקנת משנה (ג);

תק' תשע"ב-2012

(2) לא יבוצע כל שינוי במוצר או בחלק ממנו בין המועד שבו הראה המבקש למנהל כי הם עומדים בדרישות פסקאות (2) עד (4) לתקנת משנה (ג), לבין המועד שבו מוגש המוצר או החלק ממנו למנהל לביצוע הניסוי.

תק' תשע"ב-2012

(ג) המבקש יבצע את כל הבדיקות והניסויים הדרושים לשם קביעת כל אחת מאלה:

(1) עמידתו של המוצר או החלק בדרישות כללי כושר אוירי ובדרישות כללי רמת רעש הישימות;

תק' תשע"ב-2012

(2) התאמתם של החמרים והמוצרים למפרטים של תכן הסוג;

- (3) התאמתם של חלקי המוצרים לשירטוטים של תכן הסוג;
(4) התאמתם של תהליכי הייצור, המבנה וההרכבה לאלו המפורטים בתכן הסוג.

16. (א) המבקש תעודת סוג לכלי טיס, למעט תעודת סוג לכלי טיס נסויי טיסה בקטגוריה "מוגבל", כלי טיס מעודפי צבא או כלי טיס מיובא, כאמור בתקנות 10 עד 13 – יבצע את הניסויים המפורטים בתקנת משנה (ב); לפני ביצוע הניסויים, על המבקש להראות כל אחת מאלה:

- (1) עמידה בדרישות המבנה הישימות של כללי כושר אוירי;
(2) השלמת הבדיקות וניסויי הקרקע הדרושים;
(3) התאמתו של כלי הטיס לתכן הסוג;
(4) כי המנהל קיבל דו"ח של תוצאות ניסויי הטיסה של המבקש; היתה הבקשה לגבי כלי טיס בקטגוריה "תובלה", יחתום טייס הניסוי של המבקש על הדו"ח האמור.

(ב) לאחר שהמבקש מילא אחר דרישות תקנת משנה (א) יבצע כל ניסוי טיסה שהמנהל מוצא לדרוש לקביעת כל אחת מאלה:

- (1) עמידה בדרישות הישימות של כללי כושר אוירי;
(2) קיום מידה סבירה של ודאות שכלי הטיס, רכיבו וציודו אמנים ופועלים כהלכה.

(ג) אם הדבר מעשי, יבצע המבקש את הניסויים המפורטים בפסקאות (1) ו-(2) לתקנת משנה (ב) באותו כלי טיס.

(ד) המבקש חייב להראות לגבי כל טיסת ניסוי, למעט טיסת ניסוי בדאון או בבלון חפשי מאוייש, כי נעשו סידורים מתאימים לאפשר לצוות יציאה בשעת חירום ושימוש במצנחים.

(ה) למעט בדאונים ובבלונים חפשיים מאויישים, על המבקש להפסיק טיסות ניסוי לפי תקנה זו עד שיראה כי ננקטו אמצעים לתיקון באחת מאלה:

- (1) טייס הניסוי של המבקש אינו מסוגל או אינו מסכים לבצע אחד מניסויי הטיסה הנדרשים;

(2) נתגלתה אי-עמידה באחת מדרישות כללי כושר אוירי תק' תשע"ב-2012
ההופכת את המידע המתקבל מהניסוי לחסר משמעות, או המסכנת את המשך הטיסות.

17. המבקש תעודת סוג לכלי טיס בקטגוריה "רגיל", "שימושי", "אקרובטי" או "תובלה", יראה כי עומד לרשותו אדם המחזיק ברשיון טיס מתאים לביצוע ניסויי טיסה הנדרשים בתקנות אלה.

טיס ניסויי טיסה

18. (א) המבקש תעודת סוג לכלי טיס בקטגוריה "רגיל", "שימושי", "אקרובטי" או "תובלה", יגיש למנהל דו"ח המראה את החישובים הנדרשים לכיול מכשירי ניסויי טיסה ולהתאמת תוצאות הניסויים לתנאי אטמוספירה סטנדרטית; לעניין זה, "אטמוספירה סטנדרטית" – אטמוספירה שמתקיימים בה אלה:

כיול מכשירים
והתאמת תוצאות
תק' תשע"ב-2012

(1) האוויר המרכיב אותה הוא גז יבש אידיאלי;

(2) הקבועים הפיזיקליים המאפיינים אותה הם:

המסה המולארית $M_0=28.964420 \times 10^{-3} \text{ kg}\cdot\text{mol}^{-1}$
הממוצעת בגובה פני הים:

הלחץ $P_0=1013.250 \text{ hPa}$

האטמוספרי

בגובה פני הים:

הטמפרטורה $t_0=15^{\circ}\text{C}; T_0=288.15 \text{ K}$

בגובה פני הים:

הצפיפות $p_0=1.2250 \text{ kg}\cdot\text{m}^{-3}$

האטמוספרי

בגובה פני הים:

טמפרטורת נקודת $T_1=273.15 \text{ K}$

קיפאון המים:

קבוע הגז $R^*=8.31432 \text{ J}\cdot\text{K}^{-1}\cdot\text{mol}^{-1}$

האוניברסלי:

(3) בכל עלייה בגובה גאופוטנציאלי כאמור בטור א' בטבלה שלהלן, השתנות הטמפרטורה במעלות קלווין לכל קילומטר היא כנקוב בטור ב' לצדו:

טור ב' השתנות הטמפרטורה – מעלות קלווין לכל ק"מ	טור א' גובה גאופוטנציאלי
-6.5	מ ^{-0.5} ק"מ עד 11 ק"מ

טור א' גובה גאופוטנציאלי	טור ב' השתנות הטמפרטורה – מעלות קלווין לכל ק"מ
מעל 11 ק"מ עד 20 ק"מ	0
מעל 20 ק"מ עד 32 ק"מ	+1.
(ב) המבקש יאפשר למנהל לבצע כל טיסת ניסוי הנראית לו כדרושה לשם בדיקת דיוק הדו"חות המוגשים לו בהתאם לתקנת משנה (א).	
19. רואים תעודת סוג כאילו היא מכילה תכן הסוג, הגבלות תפעוליות, גליון הנתונים של תעודת הסוג, כללי כושר אוירי וכללי רמת רעש הישימים שהמנהל קבעם כבסיס להוצאת תעודת הסוג, וכל התנאים וההגבלות הנוספים שנקבעו למוצר לפי תקנות אלה.	תכולת תעודת סוג
20. למעט במקרה של תעודת סוג למוצר יבוא, כאמור בתקנה 13, לא יתן המנהל תעודת סוג אם מיתקני הייצור של המוצר נמצאים מחוץ למדינה אלא אם מצא שמקום המצאם של מיתקני הייצור אינו מטיל מעמסת יתר על המנהל.	מקום מיתקני הייצור
21. (א) המחזיק בתעודת סוג של כלי טיס רשאי לקבל תעודת כושר טיסה לאחר שמילא אחר הוראות תקנות 67 עד 83.	זכויות המחזיק
(ב) המחזיק בתעודת סוג של מנוע כלי טיס או של מדחף רשאי לקבל אישור להתקנתם בכלי טיס שהוצאה עליו תעודת סוג.	תק' תשע"ב-2012
(ג) המחזיק בתעודת סוג של כל מוצר רשאי – (1) לקבל תעודת ייצור לאותו מוצר לאחר שמילא אחר הוראות הפרק השביעי; (2) לקבל אישור לחלקי חילוף עבור אותו מוצר.	
22. (א) מחזיק בתעודת סוג רשאי להעבירה או להתיר את השימוש בה לאדם אחר לפי הסכם הרשאה. (ב) המעביר תעודת סוג חייב להודיע על כך למנהל תוך 30 יום מיום ההעברה או מיום התחלת השימוש בתעודת הסוג לפי הסכם ההרשאה או מיום ביטולו של ההסכם; בהודעה יצויינו שמו ומענו של הנעבר או המורשה, תאריך ביצוע העסקה, ובמקרה של הסכם הרשאה, היקף הסמכויות שהועברו למורשה.	העברת התעודה
23. מחזיק בתעודת סוג יציגנה למנהל לבקורת לפי דרישתו.	הצגת התעודה

24. המחזיק בתעודת סוג לכלי טיס שספר האחזקה שלו מכיל הגבלות כושר טיסה ואשר קיבל מהמנהל היתר לשנות את מועדי ההחלפה, את תקופתיות הבדיקות או את הנהלים הקשורים בנושאים אלה, יאפשר לכל מפעיל של אותו סוג כלי טיס לעיין באותם שינויים.
25. תעודת סוג תהיה בת תוקף כל עוד לא הוחזרה, הותלתה או בוטלה, וכל עוד לא תם המועד לסיום תקפה שקבע המנהל.
26. (א) המבקש יגיש למנהל, באופן ובצורה שיוורה, הצהרת התאמה, לכל מנוע כלי טיס או למדחף המוגש למנהל לשם קבלת תעודת סוג, לפיה מנוע כלי הטיס או המדחף ממלא אחר דרישות תכן הסוג שלהם.
- (ב) המבקש יגיש למנהל, באופן ובצורה שיוורה, הצהרת התאמה לכל כלי טיס או לכל חלק ממנו המוגשים למנהל לניסויים, לפיה המבקש מילא אחר הוראות תקנה 15, אלא אם הסכים המנהל אחרת לפי תקנת משנה (ב) לתקנה האמורה.

העברת מידע למפעילים אחרים

תוקף התעודה

הצהרת התאמה תק' תשע"ב-2012

פרק שלישי: תעודת סוג זמנית

27. המנהל רשאי ליתן על כלי טיס תעודת סוג זמנית מטיפוס א' או מטיפוס ב', לתקן תעודת סוג זמנית, או להכניס תיקון זמני בתעודת סוג.
28. (א) יצרן של כלי טיס המיוצר בישראל שהינו אזרח ישראלי או תושב קבוע בישראל, רשאי להגיש בקשה –
- (1) לתעודת סוג זמנית מטיפוס א' או מטיפוס ב';
- (2) לתיקון תעודת סוג זמנית בה הוא מחזיק;
- (3) לתיקון זמני בתעודת סוג בה הוא מחזיק.
- (ב) יצרן כלי טיס המיוצר במדינת חוץ רשאי להגיש בקשה –
- (1) לתעודת סוג זמנית מטיפוס ב';
- (2) לתיקון תעודת סוג זמנית בה הוא מחזיק;
- (3) לתיקון זמני בתעודת סוג בה הוא מחזיק.
- (ג) יצרן מנוע כלי טיס שהינו אזרח ישראלי או תושב קבוע בישראל אשר הכניס שינוי בכלי טיס שהוצאה עליו תעודת סוג, בהרכיבו בו מנוע אחר שיוצר בישראל ושניתנה עליו תעודת סוג, רשאי להגיש בקשה לתעודת סוג זמנית מטיפוס א' בשל כלי הטיס וכן להכנסת תיקון בה, אם לפני הכנסת השינוי בכלי הטיס הוצאה לו תעודת סוג בקטגוריה "רגיל", "שימושי", "אקרובטי" או "תובלה".

תעודת סוג זמנית

בקשה לתעודת סוג זמנית

- 2012-ב-תק' תשע"ב-2012 (ד) בקשה לתעודת סוג זמנית, להכנסת תיקון בה, או להכנסת תיקון זמני בתעודת סוג, תוגש למנהל בצירוף המידע הנדרש כמפורט בפרק זה, באופן ובצורה שיוורה המנהל.
29. (א) כל עוד לא הוחזרה, הוחלפה, הותלתה או בוטלה, יהא תוקף תעודת סוג זמנית ותוקף תיקון שהוכנס בה, כאמור בתקנות משנה (ב) עד (ה).
- (ב) תקפה של תעודת סוג זמנית מטיפוס א' יהא עשרים וארבעה חודש מתאריך הוצאתה.
- (ג) תקפה של תעודת סוג זמנית מטיפוס ב' יהא שנים-עשר חודש מתאריך הוצאתה.
- (ד) תוקף תיקון לתעודת סוג זמנית מטיפוס א' או מטיפוס ב' יהא כתוקף התעודה שלגביה הוצא התיקון.
- (ה) תקפו של תיקון זמני של תעודת סוג יהא ששה חדשים מיום אישורו, או עד לאישור תיקונה של תעודת הסוג, הכל לפי התאריך המוקדם יותר.
30. לא יעביר אדם לאחר תעודת סוג זמנית; תעודת סוג זמנית שהועברה ביטלה. איסור העברה
31. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת סוג זמנית מטיפוס א' לכלי טיס או להכניס תיקון בה אם נתקיימו כל אלה:
- (1) המנהל מצא כי אין בכלי הטיס כל תכונה, איפיון או מצב העושים אותו לבלתי בטוח לכשיופעל במסגרת ההגבלות המפורטות בפסקה (5) וההגבלות התפעוליות לכלי טיס שהוצאה עליו תעודת סוג זמנית לשימוש כללי והמפורטות בתקנה 40 לתקנות ההפעלה;
- (2) המבקש הגיש בקשה לתעודת סוג או לתעודת סוג – תוספת לכלי הטיס;
- (3) המבקש אישר כל אלה:
- (א) כלי הטיס תוכנן ונבנה בהתאם לדרישות כושר אוירי הישימות לתעודת הסוג או לתעודת הסוג – תוספת;
- (ב) כלי הטיס עונה על עיקרי הדרישות של איפיוני טיסה הישימות לתעודת הסוג או לתעודת הסוג – תוספת;

(ג) כלי הטיס מסוגל להיות מופעל בבטיחות במסגרת ההגבלות המפורטות בפסקה (1);

(4) המבקש הגיש דו"ח המראה כי כלי הטיס עבר את כל התמרונים הדרושים כדי להראות עמידה בדרישות הטיסה לשם מתן תעודת הסוג או מתן תעודת הסוג – תוספת, וכדי לוודא שכלי הטיס מסוגל לפעול בבטיחות במסגרת ההגבלות המפורטות בכללי כושר אוירי;

(5) המבקש קבע את כל ההגבלות הדרושות למתן תעודת הסוג או למתן תעודת הסוג – תוספת, לרבות הגבלות של משקל, מהירויות, תמרוני טיסה, העמסה, ושול הפעלת פיקודים וציוד, אלא אם בשל כל הגבלה שלא קבע, נקבע סייג תפעולי מתאים;

(6) המבקש קבע תכנית בקורת ואחזקה לשם שמירה מתמדת על כושרו האוירי של כלי הטיס;

(7) המבקש הראה כי אב-הטיפוס של כלי הטיס ביצע לפחות חמישים שעות טיסה עם תעודת כושר טיסה לשימוש נסיוני שהוצאה לפי תקנות 84 עד 86 או בחסות צה"ל; אולם, במקרה של בקשה להכנסת תיקון בתעודת סוג זמנית, רשאי המנהל להפחית את מספר שעות הטיסה הדרושות.

32. (א) המנהל רשאי ליתן למבקש המייצר כלי טיס בישראל תעודת סוג זמנית מטיפוס ב' או להכניס תיקון בה אם מילא המבקש אחר התנאים המפורטים בתקנת משנה (ג).

תעודת סוג זמנית
מטיפוס ב'

(ב) המנהל רשאי ליתן למבקש המייצר כלי טיס במדינת חוץ תעודת סוג זמנית מטיפוס ב' או להכניס תיקון בה, אם הרשות המוסמכת של המדינה שבה יוצר כלי הטיס אישרה כי המבקש הראה עמידה בדרישות תקנת משנה (ג).

(ג) אלה התנאים למתן תעודת סוג מטיפוס ב' או להכנסת תיקון

בה:

(1) המנהל מצא כי אין בכלי הטיס כל תכונה, איפיון או מצב העושים אותו לבלתי בטוח לכשיופעל במסגרת ההגבלות המפורטות בפסקה (7) ובהגבלות התפעוליות לכלי טיס שהוצאה עליו תעודת סוג זמנית והמפורטות בתקנה 40 לתקנות ההפעלה ובתקנה 121.207 ל-פ.א.ר.;

תק' תשע"ב-2012

- (2) המבקש הגיש בקשה לתעודת סוג בקטגוריה "תובלה" על כלי הטיס;
- (3) המבקש מחזיק לפחות בתעודת סוג אחת עבור כלי טיס בקטגוריה "תובלה" הדומה לכלי הטיס הנדון;
- (4) תכנית טיסות הניסוי שקבע המנהל או תכנית טיסות הניסוי, הדרושה לצורך קבלת תעודת הסוג, המתבצעות בידי הרשות המוסמכת במדינה שבה יוצר כלי הטיס נמצאת בשלבי ביצוע;
- (5) המבקש, או הרשות המוסמכת במדינה שבה יוצר כלי הטיס אם הוא יוצר במדינת חוץ, אישרו כל אלה:
- (א) כלי הטיס תוכנן ונבנה בהתאם לדרישות כושר אורירי הישימות לצורך הוצאת תעודת הסוג המבוקשת;
- (ב) כלי הטיס עונה על עיקרי הדרישות של איפיוני הטיסה הישימות לתעודת הסוג המבוקשת;
- (ג) כלי הטיס מסוגל לפעול בבטיחות במסגרת ההגבלות הישימות של כללי כושר אורירי.
- (6) המבקש הגיש דו"ח המראה שכלי הטיס הוטס בכל התמרונים הדרושים כדי להראות עמידה בדרישות הטיסה לצורך הוצאת תעודת סוג כדי להבטיח כי כלי הטיס מסוגל לפעול בבטיחות במסגרת ההגבלות של כללי כושר אורירי;
- (7) המבקש הכין ספר עזר לטיסה זמני לכלי הטיס המכיל את כל ההגבלות הדרושות לצורך הוצאת תעודת הסוג המבוקשת, לרבות הגבלות של משקל, מהירויות, תמרוני טיסה, העמסה ושל הפעלת הפיקודים והציוד, אלא אם בשל כל הגבלה שלא קבע, נקבע סייג תפעולי מתאים;
- (8) המבקש קבע תכנית בקורת ואחזקה לשמירה מתמדת על כשרו האורירי של כלי הטיס;
- (9) המבקש הראה כי אב-הטיפוס של כלי הטיס ביצע לפחות מאה שעות טיסה; במקרה של בקשה להכנסת תיקון בתעודת סוג זמנית, רשאי המנהל להפחית את מספר שעות הטיסה הדרושות.

33. (א) המנהל רשאי להכניס תיקון זמני בתעודת הסוג אם מבקש המייצר כלי טיס בישראל מילא אחר התנאים המפורטים בתקנת משנה (ג).

תיקון זמני בתעודת סוג

(ב) המנהל רשאי להכניס תיקון זמני בתעודת הסוג של מבקש המייצר כלי טיס במדינת חוץ, אם המדינה שבה יוצר כלי הטיס אישרה כי המבקש מילא אחר התנאים המפורטים בתקנת משנה (ג).

(ג) אלה התנאים להכנסת תיקון זמני בתעודת סוג:

(1) המנהל מצא כי אין בכלי הטיס כל תכונה, איפיון או מצב העושים אותו לבלתי בטוח לכשיופעל בהתאם להגבלות הישימות בכללי כושר אוירי;

(2) המבקש הגיש בקשה בכתב להכנסת תיקון בתעודת הסוג;

(3) תכנית טיסות הניסוי שקבע המנהל או תכנית טיסות הניסוי הדרושה לצורך הכנסת תיקון בתעודת הסוג המתבצעת על ידי הרשות המוסמכת במדינה אשר בה יוצר המטוס, נמצאת בשלבי ביצוע;

(4) המבקש או המדינה שבה יוצר כלי הטיס, אם הוא יוצר במדינת חוץ, אישרו כל אלה:

(א) השינוי בכלי הטיס שעליו הוגשה הבקשה להכנסת תיקון זמני בתעודת הסוג תוכנן ונבנה בהתאם לתנאי דרישות כללי כושר אוירי הישימים להוצאת תעודת הסוג לכלי הטיס הנדון;

(ב) כלי הטיס עונה על עיקרי הדרישות של איפיוני טיסה הישימות לתעודת הסוג;

(ג) כלי הטיס מסוגל לפעול בבטיחות בתנאי ההגבלות הישימות של כללי כושר אוירי;

(5) המבקש הגיש דו"ח המראה כי כלי הטיס שבו בוצעו השינויים שעליהם הוגשה הבקשה הוטס בכל התמרונים הדרושים כדי להראות עמידה בדרישות הטיסה הישימות לשינויים אלה וכדי לוודא כי כלי הטיס מסוגל לפעול בבטיחות במסגרת ההגבלות התפעוליות;

(6) המבקש קבע ופרסם בספר עזר לטיסה זמני לכלי הטיס או במיסמך אחר וכן על גבי שלטים מתאימים את כל ההגבלות הדרושות להוצאת תעודת הסוג המבוקשת, לרבות משקל, מהירות, תמרוני טיסה, העמסה ותפעול הפיקודים והציוד, אלא אם בשל כל הגבלה שלא נקבעה, נקבע סייג תפעולי מתאים;

(7) המבקש קבע תכנית בקורת ואחזקה לשמירה מתמדת על כשרו האוירי של כלי הטיס;

תק' תשע"ב-2012

(8) המבקש הטיס את אב-הטיפוס של כלי הטיס שבוצעו בו שינויים בהתאם לתיקון המבוקש לתעודת הסוג במשך מספר שעות טיסה שדרש המנהל.

פרק רביעי: שינויים בתעודת סוג

34. (א) שינויים בתכן סוג יסווגו לזעירים וגדולים כלהלן: סיווג השינויים בתכן סוג
- (1) שינוי זעיר הוא שינוי שאין לו השפעה משמעותית על משקל, איזון, חוזק המיבנה, אמינות, איפיוני תפעול או על איפיונים המשפיעים על כשרו האוירי של המוצר; (2) כל שינוי אחר הוא שינוי גדול.
- (ב) כל שינוי מרצון בתכן הסוג של מטוס אשר עלול להגדיל את רמת הרעש של המטוס, הוא שינוי אקוסטי, בנוסף להיותו שינוי זעיר או שינוי גדול כאמור בתקנת משנה (א).
35. המנהל רשאי לאשר, לפי שיטה שתתקבל על דעתו, שינויים זעירים בתכן הסוג גם לפני שהוגשו לו כל הנתונים הנוגעים לתיאור השינויים ולביסוסם.
- שינוי זעיר בתכן סוג
36. המבקש אישור לשינוי גדול בתכן הסוג, יגיש למנהל בקשה בטופס ובאופן שיוורה המנהל, בצירוף נתונים הנוגעים לביסוס השינוי ולתיאורו לשם הכללת השינוי בתכן הסוג.
- שינוי גדול בתכן הסוג
37. (א) הוציא המנהל הוראת כושר אוירי בהתאם לפרק שלושה-עשר יבצע מחזיק תעודת הסוג של המוצר הנדון כל אלה:
- (1) מצא המנהל שדרושים שינויי תכן על מנת לתקן את מצבו המסוכן של המוצר, יגיש מחזיק התעודה למנהל, לפי דרישתו, את שינויי התכן המתאימים לאישורו של המנהל; (2) לאחר אישורם של שינויי התכן יעמיד מחזיק התעודה את הנתונים המתארים את השינויים לרשות כל מפעילי המוצר שלגביו ניתנה בעבר תעודת הסוג.
- (ב) לא התגלה מצב מסוכן של המוצר, אך המנהל או מחזיק תעודת הסוג מצא, לאור נסיון התפעול, ששינויים בתכן הסוג ישפרו את בטיחות המוצר, רשאי מחזיק תעודת הסוג להגיש תכניות לשינויי תכן מתאימים לאישורו של המנהל; אושרו השינויים, יעמיד היצרן את המידע על שינויי התכן לרשותם של כל מפעילי המוצרים מאותו סוג.
- שינויי תכן נדרשים

38. (א) המבקש אישור לשינוי בתעודת סוג ימלא אחר הדרישות המפורטות בתעודת הסוג או אחר כללי כושר אוירי וכללי רמת רעש הישימים והתקפים ביום הגשת הבקשה, וכן בכל תיקון לכללים האמורים שלדעת המנהל נוגע אליהם במישורין.

כללי כושר אוירי הישימים לבקשה

(ב) מצא המנהל כי השינוי המוצע הוא תכן חדש או מהווה תכן מחדש של פריט, וכי עמידה בדרישות המפורטות בתעודת הסוג בשל המוצר לא תבטיח רמת בטיחות מספיקה לאחר ביצוע השינוי המוצע, ימלא המבקש אחר כל אלה:

תק' תשע"ט-2019

(1) הדרישות הישימות של כללי כושר אוירי וכללי רמת רעש ביום הגשת הבקשה אשר לדעת המנהל דרושות כדי להבטיח בטיחות ברמה של הדרישות המפורטות בתעודת הסוג;

(2) תנאים מיוחדים שקבע המנהל כדרושים לבטיחות ברמה של הדרישות המפורטות בתעודת הסוג.

(ג) (בוטלה).

תק' תשע"ב-2012

(ד) מצא המנהל כי השינוי המבוקש הוא שינוי אקוסטי, ימלא המבקש אחר הדרישות המתאימות של כללי רמת רעש.

פרק חמישי: תעודת סוג – תוספת

39. (א) הרוצה לשנות מוצר על ידי הכנסה בתכן הסוג של שינוי רבתי, שאינו גדול דיו כדי לחייב הגשת בקשה חדשה לתעודת סוג בהתאם לתקנה 7, יגיש למנהל בקשה לתעודת סוג – תוספת; אולם מחזיק בתעודת סוג למוצר רשאי להגיש בקשה לתיקון בתעודת הסוג המקורית.

בקשה לתעודה

(ב) בקשה לתעודת סוג – תוספת תוגש באופן ובצורה שיוורה המנהל.

תק' תשע"ב-2012

40. (א) המבקש תעודת סוג – תוספת יראה כי המוצר ששונה עומד בדרישות הישימות של כושר אוירי כמפורט בתקנה 38(א) ו-38(ב), ובמקרה של שינוי אקוסטי כאמור בתקנה 34(ב) – עומד בדרישות כללי רמת רעש הישימים לבקשה.

דרישות כושר אוירי

(ב) המבקש תעודת סוג – תוספת ימלא אחר דרישות תקנות 15 ו-26 ביחס לכל שינוי בתכן הסוג.

41. תעודת סוג – תוספת כוללת אישור מאת המנהל לשינוי בתכן הסוג התעודה של המוצר ותעודת הסוג שהוצאה בעבר בשל המוצר.

42. מחזיק תעודת סוג – תוספת זכאי לקבל:
(1) לגבי כלי טיס – תעודת כושר טיסה;
(2) לגבי מוצר אחר – אישור להתקנתו של המוצר בכלי טיס שהוצאה עליו תעודת סוג;
(3) תעודת ייצור בשל השינוי של תכן הסוג שהוצאה עליו התעודה.

תק' תשע"ט-2019

פרק שישי: ייצור שלא לפי רישיון ייצור

43. לא ייצר אדם מוצר או פריט שלא לפי רישיון ייצור, אלא אם כן הוא בעל תעודת הסוג, או מי שהורשה מטעם בעל תעודת הסוג בהסכמ הרשאה לייצר מוצר כאמור (בפרק זה – יצרן).

חובות יצרן
תק' תשע"ט-2019

43א. (א) יצרן לפי פרק זה –
(1) יחזיק במקום הייצור את כל המידע והנתונים המאשרים המפורטים בתקנות 14 ו-19;
(2) יעמיד לביקורת המנהל כל מוצר וכל פריט שהוא מייצר, לרבות מוצר או פריט המיוצר במיתקני ספק שלו, ויאפשר ביצוע ביקורת כאמור;
(3) ישמור את הרשומות הנוגעות להשלמת הניסויים והבדיקות הנדרשים לפי תקנות 45 עד 47 לגבי מוצרים ופריטים שהוא מייצר כאמור, לתקופה של חמש שנים לפחות מיום עריכתן, ואם היה עניינן של הרשומות כאמור פריט חיוני – לתקופה של עשר שנים לפחות מיום עריכתן;
(4) יסמן כל מוצר או פריט שהוא מייצר לפי הפרק השביעי לתקנות הרישום, ובכלל זה לעניין פריט חיוני;
(5) יסמן כל חלק של מוצר או פריט שהוא מייצר, לרבות תת-מכלול או רכיב, היוצא מרשות מיתקן ייצור שלו בנפרד מהמוצר או מהפריט עצמו, במספר הפריט של היצרן ובאחד מאלה:
(א) שמו של היצרן;
(ב) סימנו המסחרי של היצרן;

- (ג) סמלו (Symbol) של היצרן;
- (ד) כל סימן מזהה אחר שאישר המנהל ליצרן.
- (ב) אלא אם כן אישר לו המנהל אחרת, לא ייצר יצרן מוצר או פריט לפי פרק זה, אלא בתוך שישה חודשים מיום שניתנה תעודת הסוג לגבי המוצר שהוא מייצר.
- 43ב. (א) לא ייצר יצרן מוצר או פריט לפי פרק זה, אלא במיתקן ייצור במקום שאישר לו המנהל, לאחר שמצא המנהל שמקום הימצאו אינו גורם למעמסת יתר בפיקוח על היצרן.
- (ב) לא ישנה יצרן מקום מיתקן ייצור, אלא באישור המנהל.
- 43ג. (א) יצרן של מוצר או פריט לפי פרק זה יודיע למנהל בכתב –
- (1) על כל שינוי במיתקן ייצור שהוא מבקש לבצע – 21 ימים לפחות לפני ביצוע השינוי;
- (2) על כל שינוי שאירע במיתקן ייצור – מיד עם היוודע לו על הדבר.
- (ב) נודע למנהל על שינוי במיתקן ייצור, רשאי הוא להתנות את המשך הייצור בתנאים ובמגבלות שעל היצרן לקיים עקב השינוי האמור.
- (ג) בתקנה זו –
- “שינוי במיתקן ייצור” – כל שינוי במיתקן ייצור או בפעילותו שיש בו כדי להשפיע על היות מוצר או פריט מתאים לתכן המאושר שלו ובמצב המאפשר הפעלה בטוחה, על יכולתו של היצרן לקבוע כי מוצר או פריט מתאים לתכן המאושר שלו ובמצב המאפשר הפעלה בטוחה או על יכולתו של המנהל לפקח על קביעת היצרן לעניין זה.
- 43ד. תקנות 43ב ו-43ג יחולו גם לגבי מיתקן ייצור של ספק של היצרן.
44. (בוטלה).
45. (א) יצרן המייצר לפי פרק זה –
- (1) יקבע, באישור המנהל, נוהל עריכת טיסות ניסוי לאחר ייצור (Production flight test) (בתקנה זו – הנוהל) וטופס בדיקות בטיחות ניסוי (Flight check-off form) (בתקנה זו – הטופס);
- 490 (מעודכן ל-2.7.2019) חוקי מדינת ישראל

מקום מיתקן ייצור ושינוי תק' תשע"ט-2019

דיווח על שינוי במיתקן ייצור תק' תשע"ט-2019

תחולה לגבי מיתקן ייצור של ספק תק' תשע"ט-2019

תק' תשע"ט-2019

ניסויי כלי טיס תק' תשע"ט-2019

- (2) יבצע, לכל כלי טיס שהוא מייצר, טיסות ניסוי לפי הנוהל וימלא את הטופס לפי הבדיקות האמורות בפסקה (1).
- תק' תשע"ט-2019 (ב) הנוהל יכלול כל אלה:
- (1) בדיקה תפעולית של קיזוז, בדיקת תגובה להפעלת פיקודים, או כל איפיון טיסה אחר כדי לקבוע כי לכלי הטיס המיוצר תחום פעולה ומידה של בקרה הזחים לאלה של אב-הטיפוס שלו;
- (2) בדיקה תפעולית של כל חלק או מערכת המופעלים בידי הצוות בעת הטיסה, כדי לקבוע כי קריאות המכשירים נמצאות במשך הטיסה בתוך התחום הנורמלי;
- תק' תשע"ט-2019 (3) בדיקה לשם קביעה כי כל המכשירים מסומנים כהלכה וכי כל הלוחיות, השלטים וספרי העזר הדרושים מותקנים כדרוש בגמר ניסויי הטיסה;
- (4) בדיקה של איפיוני הביצוע של כלי הטיס על הקרקע;
- (5) בדיקה של כל פריט אחר המיוחד לכלי הטיס הנבדק, אשר ניתן לעשותה בצורה הטובה ביותר בעת פעולת כלי הטיס על הקרקע או באויר.
46. (א) יצרן המייצר מנועי כלי טיס לפי פרק זה, יבצע בכל מנוע ניסויי מנועים ניסוי הרצה, המקובל על המנהל, שיכלול את אלה:
- תק' תשע"ט-2019 (1) פעולות הרצה שיכללו מדידת תצרוכת דלק ושמן וקביעת איפיוני הספק בתנאי הספק או דחף מרביים ממושכים נקובים, וכן אם הדבר ישים, בתנאי הספק או דחף נקובים להמראה;
- תק' תשע"ב-2012 (2) פעולת הרצה של חמש שעות לפחות בתנאי הספק או דחף מרביים ממושכים נקובים; במנוע שהספק או דחף ההמראה הנקוב שלו גבוה מן ההספק או הדחף המרבי הממושך הנקוב שלו, תכלול פעולת ההרצה האמורה 30 דקות פעולה בתנאי הספק או דחף נקובים להמראה.
- תק' תשע"ט-2019 (1א) על אף האמור בתקנת משנה (א), יצרן המייצר מנועי רקטה לפי פרק זה יבצע ניסוי הרצה במנועים כאמור לפי שיטת דגימה (Sampling technique) המקובלים על המנהל.
- תק' תשע"ב-2012 תק' תשע"ט-2019 (ב) הרצות הניסוי הנדרשות לפי תקנות משנה (א) ו-(1א) מותר לבצען כאשר המנוע מותקן בצורה מתאימה ובעזרת ציוד מקובל למדידת הספק דחף.

47. יצרן המייצר מדחפים לפי פרק זה יבצע בכל מדחף בעל פסיעה משתנה ניסוי תפעולי המקובל על המנהל כדי לקבוע אם הוא פועל כראוי בכל תחומי פעולתו הנורמליים.

ניסוי מדחפים
תק' תשע"ב-2012
תק' תשע"ט-2019

48. כל יצרן לפי פרק זה יגיש למנהל, באופן ובצורה שיוורה לו המנהל, הצהרת התאמה, ולפיה המוצר או הפריט שהוא מייצר מתאים לתכן המאושר שלו ובמצב המאפשר הפעלה בטוחה; הצהרת התאמה כאמור תוגש בעת העברתה לראשונה של הבעלות על המוצר, או בעת הגשת הבקשה לתעודת כושר טיסה ראשונית לכלי טיס או לתג כושר אווירי למנוע כלי טיס, למדחף או לפריט.

הצהרת התאמה
תק' תשע"ט-2019

פרק שביעי: תעודת ייצור

49. (א) אדם רשאי להגיש בקשה לתעודת ייצור אם הוא מחזיק לגבי אותו מוצר אחת מאלה:

בקשה לקבלת תעודת ייצור
תק' תשע"ט-2019

- (1) תעודת סוג תקפה;
- (2) זכות שימוש בתעודת סוג תקפה בהתאם להסכם הרשאה;
- (3) תעודת סוג – תוספת.

(ב) בקשה לתעודת ייצור תוגש באופן ובצורה שיוורה המנהל למבקש, ותכלול, בין השאר, את שמו ומענו של כל מיתקן ייצור שבו בכוונת המבקש לייצר מוצרים או פריטים לפי תעודת הייצור המבוקשת וכן את קובץ נוהלי הייצור שלפי תקנה 50א.

תק' תשע"ט-2019

50. (א) המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת ייצור אם מצא, לאחר בדיקת הנתונים המוגשים עם הבקשה ולאחר בדיקת אירגון הייצור ומיתקניו, כי המבקש עומד בדרישות של תקנות פרק זה.

תנאים לקבלת תעודה
תק' תשע"ב-2012

(ב) לא ייתן המנהל תעודת ייצור לשם ייצור סוג כלי טיס שישראל אינה מדינת התכן שלו, אלא אם כן קיים הסכם בין מבקש תעודת הייצור ובין מחזיק תעודת הסוג, המקובל על המנהל ועל הרשות המוסמכת במדינת התכן, ולפיו –

תק' תשע"ב-2012

- (1) מבקש תעודת הייצור ישתף פעולה עם מחזיק תעודת הסוג בהערכת מידע המתקבל בידיהם באשר לניסיון בהפעלת כלי הטיס; לעניין זה, "תעודת סוג" – לרבות תעודת סוג תוספת;

- (2) מובטחת למבקש תעודת הייצור נגישות מלאה לנתוני התכן המאושרים הנדרשים לייצור;
- (3) מוסדרת חלוקת אחריות בין מדינת התכן ובין מדינת הייצור בכל הנוגע לתכן, לייצור ולכשירות אווירית נמשכת של כלי הטיס.

50א. (א) לא ייצר בעל תעודת ייצור, בעצמו או באמצעות אחר, מוצר או פריט לפי תעודת הייצור, אלא לפי קובץ נוהלי הייצור.

קובץ נוהלי הייצור תק' תשע"ט-2019

(ב) בעל תעודת ייצור יעמיד את קובץ נוהלי הייצור לשימוש עובדי ארגון הייצור, ויודא כי הם פועלים לפיו.

(ג) לא ישתמש בעל תעודת ייצור בקובץ נוהלי הייצור ולא יעמידו לשימוש כאמור בתקנת משנה (ב), אלא אם כן קובץ נוהלי הייצור, וכל שינוי בו, מקובלים על המנהל, למעט –

- (1) מיקום המבנים והמיתקנים בתיאור הכללי של המבנים והמיתקנים העומדים לרשות ארגון הייצור לפי תקנת משנה (1)(6), הנוהל לעניין יידוע המנהל בדבר שינוי שחל בארגון הייצור לפי תקנת משנה (1)(9) וכן הוראות מערכת האיכות ונהליה לפי תקנת משנה (1)(10) – הטעונים את אישור המנהל, ובעל תעודת ייצור לא ישתמש בהם ולא יעמידם לשימוש, אלא אם כן המנהל אישר אותם, וכל שינוי בהם;
- (2) שינויים שביצועם אינו צריך להיות מקובל על המנהל או מאושר על ידו, לפי תקנת משנה (1)(13).

(ד) בעל תעודת ייצור יחזיק את קובץ נוהלי הייצור כך יהיה קל לעדכנו ולהחליף את דפיו, ינהיג שיטה שתאפשר למי שלרשותו הועמד לדעת מהי הגרסה המעודכנת ביותר של הקובץ ויציין על גבי כל דף את תאריך העדכון האחרון שלו.

(ה) בעל תעודת ייצור ישנה את קובץ נוהלי הייצור, לרבות בעקבות שינוי בתקנות, אם נדרש כדי להבטיח את התאמתו המתמשכת לפעילות ארגון הייצור ולתקנות, ישמור אותו במצב מעודכן בכל עת, ויפיץ את העדכונים למי שלרשותו הועמד.

(ו) כדי להבטיח כי בעל תעודת הייצור ימלא את החובות החלות עליו לפי תקנה זו, קובץ נוהלי הייצור יכלול, לכל הפחות, עניינים אלה:

- (1) הצהרה, חתומה ביד מנהל ארגון הייצור, ולפיה קובץ נוהלי הייצור, וכל מסמך אחר המגדיר את האופן שבו בעל תעודת הייצור מקיים את תקנות אלה, עומד בדרישות תקנות אלה במלואן, מעודכן בין השאר, מוקדם ככל האפשר לאחר כל שינוי של התקנות, כך שעמידתו בהוראותיהן תהיה מתמשכת, והוראותיו מקוימות בכל זמן;
- (2) רשימה ובה פירוט של נושאי התפקידים האחראיים בהנהלת ארגון הייצור, כמפורט בתקנה 50ד;
- (3) פירוט החובות ותחומי האחריות של נושאי התפקידים כמפורט בפסקה (2), לרבות העניינים שלגביהם הם מורשים מטעם בעל תעודת הייצור לייצג אותו במישרין מול המנהל;
- (4) תרשים המערך הארגוני של ארגון הייצור, באופן המציין את חלוקת האחריות והכפיפות בהנהלתו;
- (5) תיאור כללי של כוח האדם העומד לרשות ארגון הייצור;
- (6) תיאור כללי של המבנים והמיתקנים העומדים לרשות ארגון הייצור, ובכלל זה תיאור של מיתקני הייצור ושל אמצעי הייצור המשמשים את ארגון הייצור, ומיקומם;
- (7) התכנן המאושר של המוצר שבכוננת בעל תעודת הייצור לייצר לפי תעודת הייצור, לפי סעיף 53(א)(1) לחוק;
- (8) רשימת הספקים של ארגון הייצור;
- (9) נוהל לעניין יידוע המנהל בדבר שינוי בארגון הייצור, כדי להבטיח כי בעל תעודת הייצור ימלא את החובות החלות עליו לפי תקנה 54;
- (10) הוראות מערכת האיכות ונהליה, שיבטיחו כי בעל תעודת הייצור ימלא את החובות החלות עליו לפי תקנה 52;
- (11) נוהלי הדרכה שיבטיחו כי בעל תעודת הייצור ימלא את החובות החלות עליו לפי תקנה 50ח, ובכלל זה פירוט תכנית ההדרכה לעובדי ארגון הייצור, נוהל לקביעת מועדי עריכת הדרכות, נוהל לשינוי תכנית ההדרכה ולהגשת השינוי למנהל, לקבלתו, וכן נוהל לתיעוד ביצוע הדרכה;
- (12) נוהל לבדיקה עיתית של קובץ נוהלי הייצור במטרה לעמוד על עדכניותו ועל התאמתו המתמשכת לתקנות ולפעילות ארגון הייצור וקביעת הצורך בביצוע שינויים בקובץ נוהלי הייצור בעקבות בדיקה עיתית כאמור;

(13) נוהל לעניין ביצוע שינויים בקובץ נוהלי הייצור, ובכלל זה קביעת סוגי השינויים שביצועם אינו צריך להיות מקובל על המנהל או מאושר על ידו;

(14) נוהל ליישום תוצרי מערכת האיכות לפי תקנה 52 שיכלול, בין השאר, הוראות בעניינים אלה:

(א) לימוד ליקויים ואי-התאמות שנמצאו בסיקורים, לרבות ליקויים ואי-התאמות במערכת האיכות עצמה;

(ב) נקיטת פעולות מתקנות או מונעות לתיקון ליקויים ואי-התאמות כאמור, ובכלל זה קביעת הצורך בפעולות כאמור ועיתוין;

(ג) אחריות מנהל ארגון הייצור לניהול תהליך תיקון ליקויים ואי-התאמות כאמור;

(15) נוהל להפצת שינויים בקובץ נוהלי הייצור לעובדי ארגון הייצור ולהעברת השינוי למנהל.

(ז) קובץ נוהלי הייצור, וכל נוהל או הוראה של בעל תעודת הייצור שקובץ נוהלי הייצור מפנה אליהם –

(1) יכללו הוראות ומידע הדרושים לעובדי ארגון הייצור לביצוע חובותיהם ותפקידיהם ברמה גבוהה של בטיחות וברמה מקצועית ראויה, בין השאר, בהתחשב בביצועי אנוש;

(2) לא יסתרו –

(א) הוראות כל דין החל בישראל;

(ב) תנאי מתנאי תעודת הייצור;

(ג) חלקים אחרים בקובץ נוהלי הייצור;

(ד) כל הוראת מינהל הנכונה לעניין תעודת הייצור;

(3) יכלול הפניות להוראות החקיקה להוראות המינהל המתאימות.

סמכות המנהל
להורות על שינוי
בקובץ
תק' תשע"ט-2019

50. ב. (א) המנהל רשאי, בכל עת, להורות לבעל תעודת ייצור לבצע כל שינוי בקובץ, לרבות הוספת הוראות בעניינים שיורה.

(ב) ראה המנהל כי נחוץ שינוי בקובץ, יודיע על כך לבעל תעודת הייצור ויאפשר לו להמציא לו מידע והערות בתוך תקופה שעליה יורה, שלא תפחת מ-21 ימים מיום שקיבל בעל תעודת הייצור את ההודעה.

(ג) קיבל המנהל מידע והערות כאמור בתקנת משנה (ב), ישקול אותם ויודיע לבעל תעודת הייצור על החלטתו.

(ד) בעל תעודת הייצור יבצע את השינוי בקובץ, בתוך 60 ימים מיום שקיבל את הודעת המנהל כאמור בתקנת משנה (ב), או בתוך תקופה ארוכה יותר שעליה הורה המנהל לאחר קבלת מידע והערות כאמור בתקנת משנה (ג) ויודיע למנהל בכתב על השלמת הביצוע מוקדם ככל האפשר לאחר השלמת הביצוע ולא יאוחר מ־72 שעות לאחריה.

(ה) ראה המנהל כי נדרשת פעולה מיידית, רשאי הוא, בהחלטה מנומקת, להורות על הכנסת שינוי בקובץ, ובלבד שייתן לבעל תעודת הייצור הזדמנות להמציא לו מידע והערות כאמור בתקנת משנה (ב) בהקדם האפשרי, ולא יאוחר מתום 21 ימים ממתן ההוראה כאמור; בעל תעודת הייצור יבצע את הנדרש מיד עם קבלת ההוראה, ואם הומצאו מידע והערות כאמור, תחול תקנת משנה (ג).

50ג. לא ייצר בעל תעודת ייצור מוצר או פריט לפי תעודת הייצור אלא לאחר שהבטיח כי צוות עובדי ארגון הייצור הוא במספר וברמה מקצועית, לרבות ידע וניסיון, המספיקים לפעילות ארגון הייצור לפי תעודת הייצור, ובכלל זה לבקרה ולפיקוח עליה וליישום דרישות מערכת האיכות; ידע וניסיון כאמור יתבססו, בין השאר, על ותק בעבודה מעשית הנדרשת לפעילות ארגון הייצור לפי תעודת הייצור, ועל הדרכה מתאימה המקובלת על המנהל, כמפורט בתקנה 50ח.

צוות עובדי ארגון הייצור
תק' תשע"ט-2019

50ד. (א) לא ייצר בעל תעודת ייצור מוצר או פריט לפי תעודת הייצור אלא לאחר שמינה –

הנהלת ארגון הייצור
תק' תשע"ט-2019

(1) מנהל ארגון הייצור – שיהיה בעל הסמכות הארגונית הנדרשת להבטיח כי ארגון הייצור עומד באופן מתמשך בתקנות אלה בעת ביצוע פעולות הייצור שהוא מורשה לבצע לפי תעודת הייצור;

(2) מנהל ייצור, אחד או יותר, הכפוף ישירות למנהל ארגון הייצור – שיהיה אחראי מטעמו של בעל תעודת הייצור, לכך שפעולות הייצור המבוצעות בארגון הייצור מבוצעות לפי תקנות אלה, לפי תעודת הייצור ותנאיה ולפי קובץ נוהלי הייצור; מינה בעל תעודת הייצור כמה מנהלי ייצור, יקבע לגבי כל מנהל ייצור שמונה כאמור, את הפעולות המתקיימות בארגון הייצור שעליהן הוא מופקד;

(3) מנהל מערכת איכות, הכפוף ישירות למנהל ארגון הייצור – שיהיה אחראי לניהול מערכת האיכות ולמתן דוחות למנהל ארגון הייצור, לפי תקנה 52, בדגש על הצורך לנקוט פעולות מתקנות, אם יש צורך.

(ב) בעל תעודת ייצור –

(1) המבקש למנות מנהל מערכת איכות, יודיע למנהל על כוונתו לעשות כן עשרה ימים לפחות לפני המינוי, ויצרף להודעתו את שמו ומספר הזהות של מי שהוא מבקש למנות לתפקיד וכן את קביעתו בדבר התאמתו לתפקיד לפי תקנה 50(2);

(2) יודיע למנהל –

(א) על הפסקת מינויו של מנהל מערכת איכות בנסיבות שבהן לא ניתן למנות בעל תפקיד חדש במקומו לפני הפסקת המינוי בתוך 48 שעות מהפסקת המינוי;

(ב) על כל מינוי של אדם לתפקיד כאמור בתקנת משנה (א) ו-(2) עשרה ימים לפחות לפני המינוי, ועל כל הפסקת כהונה של מי שמונה כאמור – בתוך עשרה ימים מיום הפסקת הכהונה.

(ג) ראה המנהל כי אדם שמבקשים למנותו לתפקיד מנהל מערכת איכות או שמונה לתפקיד כאמור, אינו מתאים לתפקידו, רשאי הוא, לאחר שנתן לבעל תעודת הייצור ולאותו אדם, הזדמנות להביא לפניו את טענותיהם לעניין התאמת אותו אדם לתפקידו –

(1) להורות, בהחלטה מנומקת, כי אותו אדם אינו מתאים לתפקידו ולהורות לבעל הרישיון שלא למנותו או להפסיק את מינויו, ולמנות אדם מתאים במקומו, לפי העניין; בעל הרישיון ימנה אדם מתאים לתפקיד בתוך שלושים ימים מיום שהורה המנהל כאמור, או בתוך תקופה ארוכה יותר שהתיר לו המנהל, בהחלטה מנומקת, ותקנה זו תחול לגביו;

(2) לתת לבעל הרישיון הוראות לעניין פעילות ארגון הייצור בתקופה שעד מינוי אדם מתאים לתפקיד כאמור.

(ד) פסק מינויו של מנהל מערכת איכות בנסיבות שבהן לא ניתן למנות בעל תפקיד חדש במקומו לפני הפסקת המינוי בתוך 48 שעות מהפסקת המינוי כאמור בתקנת משנה (ב) (2) (א), רשאי המנהל לתת לבעל הרישיון הוראות לעניין פעילות ארגון הייצור בתקופה שעד מינוי אדם מתאים לתפקיד כאמור.

כשירות לשמש
בתפקיד מנהל
איכות
תק' תשע"ט-2019

50ה. לא יעסיק בעל תעודת ייצור אדם בתפקיד מנהל מערכת איכות אלא אם כן התקיימו שני אלה:

(1) אותו אדם –

(א) הוא בעל ניסיון של שלוש שנים לפחות בתחום האיכות, מתוכן שנה אחת לפחות בתפקיד ניהולי;

(ב) מכיר ויודע את הוראות קובץ נוהלי הייצור ובכלל זה את הוראות מערכת האיכות ונוהלי מערכת האיכות של בעל תעודת הייצור העומד להעסיקו או המעסיקו, וכן את תקנות הטיס והוראות המינהל הנוגעות לעניין הפעלת ארגון הייצור לפי תעודת הייצור;

(2) בעל תעודת הייצור החליט, לאחר ששקל את כישוריו, את ניסיונו של אותו אדם בתחום האיכות, ובכלל זה ניסיונו בניהול בתחום זה, ואת הרקע והידע המקצועיים שלו, כי מתקיימות בו הוראות פסקה (1) וכי הוא מתאים לתפקיד מנהל מערכת איכות, בשים לב למאפייני ארגון הייצור ולפעילותו.

150. לא ייצר בעל תעודת ייצור מוצר או פריט לפי תעודת ייצור אלא אם כן עומדים לרשותו כל אלה:

מבנים ומיתקנים
בשימוש ארגון
הייצור
תק' תשע"ט-2019

(1) מבנים ומיתקנים המתאימים לאחסון נאות של חומרים, חלקים, חלפים, ציוד, מיתקני בדיקה, מכשירי בדיקה וכלי עבודה ולהגנה עליהם, במטרה להבטיח, בין השאר, שמאפייניהם ותכונותיהם לא ייפגעו כתוצאה מתנאי האחסון; סדרי האחסנה יבטיחו הפרדה ברורה ומוחלטת בין חלקים שמישים לבין חלקים בלתי שמישים;

(2) מבני משרדים המתאימים לניהול העבודה, ובכלל זה לתכנון העבודה, לניהול מערכת האיכות ולשמירה על קבצים, רשימות או תיעוד כאמור בתקנות אלה;

(3) מבנים, מיתקנים וסידורים הולמים לאחסון נאות של פריטים בכל שלבי הייצור, והגנה עליהם מפני אבק, חום, גופים זרים, לחות ופגעים סביבתיים אחרים; במבנים ובמיתקנים יהיו גגות, תאורה, אוורור וניקוז ומיתקני בקרה על טמפרטורה, אבק ולחות כנדרש לביצוע נאות של העבודה ולשמירה על בטיחותם, בריאותם, ערנותם ויעילותם של עובדי ארגון הייצור.

150ז. (א) לא ייצר בעל תעודת ייצור מוצר או פריט לפי תעודת הייצור אלא אם כן עומדים לרשותו, דרך קבע, חומרים, ציוד, מיתקני בדיקה, מכשירי בדיקה וכלי עבודה המתאימים והמספיקים לייצור לפי תעודת הייצור, כך שיובטח –

ציוד ארגון הייצור
תק' תשע"ט-2019

(1) ייצור הדיר;

(2) כי כל מוצר או פריט מתאים לתכן המאושר שלו ובמצב המאפשר הפעלה בטוחה.

(ב) בעל תעודת ייצור יוודא שציוד ארגון הייצור כאמור בתקנת משנה (א), המשמש לביקורת, למדידה ולניסוי ייבדק ויכיל כך שדיוק הכיול שלו יתאים להוראות יצרן ציוד ארגון הייצור כאמור.

תכנית להדרכת
עובדי ארגון
הייצור
תק' תשע"ט-2019

50. (א) בעל תעודת ייצור יקיים תכנית הדרכה.

(ב) בעל תעודת ייצור יערוך הדרכות לעובדי ארגון הייצור ויסמיכם לפי תכנית ההדרכה, ובכלל זה מועדיה ותכניה.

(ג) תכנית ההדרכה תכלול פרקים נפרדים לפי פירוט זה ולפי

תקנה זו:

(1) הדרכת היכרות עם ארגון הייצור;

(2) הדרכה ראשונית;

(3) הדרכה תקופתית;

(4) הדרכה מיוחדת;

(5) נוהל בדבר הדרכה מתקנת כאמור בתקנת משנה (ט), שיכלול, בין השאר, את הנסיבות המצריכות הדרכה מתקנת ואת אופן קביעת מועד נתינתה;

(6) נוהל לעניין הערכת כשירות עובדי ארגון הייצור, כאמור בתקנת משנה (*).

(ד) בעל תעודת ייצור יפרט בצד כל הדרכה שהוא מגיש לקבלת המנהל את משכה הצפוי וכן את הדרישות לעניין הידע והכישורים שידרשו ממי שעתידי לערוך את ההדרכה.

(ה) הדרכת ההיכרות עם ארגון הייצור תכלול נושאים אלה לפחות:

(1) החוק והתקנות שהותקנו לפיו ובפרט תקנות אלה;

(2) נוהלי ארגון הייצור, לרבות אלה הקשורים למערכת האיכות;

(3) ביצועי אנוש בייצור;

(4) מערכת המחשוב של ארגון הייצור והתוכנות המשמשות אותו.

(ו) ההדרכה הראשונית תכלול נושאים אלה לפחות:

(1) ההוראות לפי הפרק השביעי;

- (2) סקירה כללית של פעולות הייצור לפי הרישיון, ובכלל זה תכנון הפעולות, ביצוען, בקרתן, הפיקוח עליהן, סיומן והבטחת האיכות לגבי פעולות אלה;
- (3) הדרכה לגבי תפקיד עובד ארגון הייצור ככלל, והתפקיד שיוטל על העובד במסגרת ארגון הייצור בפרט;
- (4) תיעוד העבודה ושמירת התיעוד;
- (5) חומרים, חלקים וחלפים;
- (6) מיתקני בדיקה ומכשירי בדיקה, לרבות ציוד קרקע;
- (7) כלי עבודה;
- (8) ביצועי אנוש במילוי תפקיד עובד ארגון ייצור או הפעולה המסוימת המוטלת עליו, ובכלל זה תיאום ושיתוף פעולה עם אחרים המעורבים בייצור;
- (9) כל נושא אחר שהורה המנהל לבעל תעודת הייצור.
- (ז) הדרכה תקופתית (Recurrent) תכלול רענון לגבי הנושאים האמורים בתקנות משנה (ה) ו-(ו), נושאים חדשים שהתעוררו מאז קבלת ההדרכה הראשונית וכל נושא אחר שהורה המנהל לבעל תעודת הייצור.
- (ח) הדרכה מיוחדת תכלול הדרכה ראשונית, הדרכה תקופתית והסמכה, המותאמות לנושאים הנובעים מתפקידים או מפעולות שביצועם דורש מומחיות מיוחדת, לרבות –
- (1) תהליכים מיוחדים, ובכלל זה: התזת פלזמה, תהליכי ציפוי וביקורת בלא הרס (NDI);
- (2) פעולות עיבוד מיוחדות;
- (3) פעולות ריתוך;
- (4) פעולות נוספות שהורה המנהל לבעל תעודת הייצור.
- (ט) הדרכה מתקנת –
- (1) תינתן לעובד ארגון הייצור שהראה חוסר ידע מקצועי או חוסר מיומנות בביצוע תפקידו, ותכלול הדרכה לשיפור הידע והמיומנות שלו בעניין שבו הראה העובד חוסר ידע או חוסר מיומנות כאמור;
- (2) יכול שתינתן גם לקבוצת עובדי ארגון הייצור, אם ראה בעל הרישיון כי חוסר הידע או חוסר המיומנות שהראה העובד כאמור מחייבים זאת;

(3) תינתן בסמוך, ככל האפשר, לאירוע שבו הראה העובד חוסר ידע או חוסר מיומנות כאמור, ולא יאוחר מ-72 שעות מאותו אירוע, אלא אם כן אישר המנהל לבעל תעודת הייצור אחרת.

(י) בעל תעודת ייצור יעריך את כשירות עובדי ארגון הייצור לביצוע פעולותיהם ותפקידיהם לאחר שהשלימו הדרכה מן ההדרכות לפי תכנית ההדרכה כאמור בתקנת משנה (ג); הערכה כאמור יכול שתיעשה בדרך של מבחן בכתב, מבחן מיומנות, מבחן בעל פה או תרגול קבוצתי, במהלך ההדרכה או בסיומה.

(יא) בעל תעודת ייצור יתעד את ההדרכות שעבר עובד ארגון הייצור לפי תכנית ההדרכה כאמור בתקנת משנה (ג), ובכלל זה את מועד עריכתן ואת תכולותיהן, ואת ההערכה כאמור בתקנת משנה (י), וישמור את התיעוד לתקופה של שנתיים לפחות מיום ביצוע ההדרכה או ההערכה, לפי העניין.

מקום מיתקן ייצור ושינויי תק' תשע"ט-2019

51. (א) לא ייצר בעל תעודת ייצור מוצר או פריט, אלא במיתקן ייצור במקום שאישר לו המנהל, לאחר שמצא המנהל שמקום הימצאו אינו גורם למעמסת יתר בפיקוח על בעל תעודת הייצור.

(ב) לא ישנה בעל תעודת ייצור מקום מיתקן ייצור, אלא באישור המנהל.

מערכת איכות תק' תשע"ט-2019

52. (א) לא ייצר בעל תעודת ייצור מוצר או פריט, אלא אם כן הוא מקיים מערכת איכות לפי תקנה זו, שהמנהל אישר אותה וכל שינוי בה.

(ב) מערכת האיכות תכלול, לכל הפחות –

(1) תיאור של מדיניות ניהול האיכות והבטיחות של ארגון הייצור, ובכלל זה –

(א) הצהרה כי בטיחות הטיסה היא השיקול המכריע בפעולות ייצור לפי תעודת הייצור;

(ב) יישום של ביצועי אנוש ושל עקרונות הגורם האנושי בפעולות ייצור לפי תעודת הייצור;

(ג) עידוד עובדי ארגון הייצור לדווח על טעויות ועל תקלות בפעולות ייצור לפי תעודת הייצור;

(ד) הצהרה בדבר חובת כל עובד בארגון הייצור לציית לנהלים, להוראות ולתקנות אלה, ובכלל זה לעניין מערכת האיכות;

- (ה) הצהרה בדבר הצורך שכל עובד בארגון הייצור ישתף פעולה עם הסוקרים בביצוע תפקידם;
- (ו) עידוד עובדי ארגון הייצור ללמוד מליקויים ואי-התאמות במטרה לטייב את פעילות ארגון הייצור, ובכלל זה מערכת האיכות;
- (2) נוהל להבטחת עצמאותה של מערכת האיכות ועצמאותם של הפועלים במסגרתה, במסגרת פעילות ארגון הייצור, ובכלל זה לעניין מניעת מצב שבו המשמשים בארגון הייצור כסוקרים משמשים בו גם בפעולות ייצור שעל סיקורן הם אמונים;
- (3) את כל אלה:
- (א) נוהל להבטחת שימוש בנתוני תכן מאושרים עדכניים ונכונים בלבד בפעולות הייצור;
- (ב) נוהל לבקרת מסמכי מערכת האיכות ונתונייה, ובקרת כל שינוי בהם, שיבטיח שנעשה שימוש רק במסמכים ובנתונים עדכניים, נכונים ומאושרים;
- (ג) נוהל לעניין הערכה, סיקור ובקרה של ספקים ובו הוראות לגבי כל אחד מאלה:
- (1) הבטחה שכל מוצר או פריט שהתקבל מידי ספק, מתאים לדרישות בעל תעודת הייצור;
- (2) דרישה מכל ספק לדווח לבעל תעודת הייצור על כל מוצר או פריט שהתקבל מידי אותו ספק ונמצא, לאחר שנמסר, לא מתאים לדרישות בעל תעודת הייצור;
- (ד) נוהל לבקרה על תהליכי הייצור שיבטיח שכל מוצר או פריט מתאים לתכן המאושר;
- (ה) נוהל לעריכת ביקורות וניסויים שנועדו להבטיח שכל מוצר או פריט מתאים לתכן המאושר, שיכלול, בין השאר, הוראות בעניינים האלה, לפי העניין:
- (1) טיסת ניסוי של כל כלי טיס מיוצר, אלא אם כן כלי הטיס ייוצא ככלי טיס שאינו מורכב (Unassembled);
- (2) ניסוי תפקודי (Functional test) של כל מנוע כלי טיס ומדחף מיוצרים;

(ו) נוהל להבטחת כיוול ובקרה של כל ציוד המשמש לביקורת, למדידה ולניסוי, במסגרת בחינת התאמתו לתכן המאושר של כל מוצר או פריט; תקני הכיוול של הציוד כאמור יהיו כאלה שניתן להתחקות אחר התאמתם לאמת מידה שאישר המנהל;

(ז) נוהל לתיעוד מצב הביקורות והניסויים שנערכו לשם קביעת התאמתו של כל מוצר או פריט, מסופק או מיוצר, לתכן המאושר שלו;

(ח) נוהל לעניין בקרה על מוצר או פריט שאינו מתאים לתכן המאושר, ובו הוראות לגבי כל אחד מאלה:

(1) הבטחה שבמוצר שניתנה לגביו תעודת סוג מותקנים רק מוצרים או פריטים המתאימים לתכן המאושר שלהם;

(2) זיהוי, תיעוד, הערכה הפרדה וקביעת שמישות של מוצר או פריט שנמצא לא מתאים לתכן המאושר שלו;

(3) קבלת החלטות לגבי קביעת שמישות של מוצר או פריט שנמצא לא מתאים לתכן המאושר שלו בידי עובדים שהוסמכו לכך בידי בעל תעודת הייצור בלבד;

(4) הבאת מוצר או פריט שנקבע לגביו כי אינו שמיש (Discarded) למצב שבו לא יהיה ניתן לעשות בו שימוש;

(ט) נוהל ליישום פעולות מתקנות או מונעות, שמטרתן איון הגורמים, המממשים או המאפשרים, אי-התאמה של מוצר או פריט לתכן המאושר שלו או סטייה מנוהלי מערכת האיכות;

(י) נוהל למניעת גרימת נזק למוצר או לפריט או שינוי לרעה במצבו, כתוצאה מפעולת שינוע, אחסנה, שימור ואריזה;

(יא) נוהל לבקרה על רשומות איכות ובו הוראות לגבי זיהוי רשומות איכות, עריכתן, אחסונן, הגנתן, אחזוקן ושמירתן; בפסקת משנה זו, "רשומות איכות" – כל מסמך המוכיח עמידה בדרישות האיכות לגבי מוצר או פריט, או המספק הוכחה לפעילות מערכת האיכות;

(יב) נוהל להכשרה ומינוי של סוקרים שיכלול, בין השאר, הוראות בעניינים האלה:

(1) הכשרה ומינוי של סוקרים מקרב עובדי ארגון הייצור;

(2) ביצוע סיקורים לפי תקנת משנה (ג), באמצעות מי שאינו נמנה עם עובדי ארגון הייצור, לרבות בעניינים המפורטים בפסקת-משנה (יג) ולגבי אופן פיקוח בעל תעודת הייצור על ביצוע סיקורים כאמור;

(יג) נוהל לתכנון, ביצוע ותיעוד של סיקורים שיכלול, בין השאר, הוראות בעניינים האלה:

(1) קביעת תכנית סיקורים עיתית, ובכלל זה המועדים לביצוע סיקורים, לעריכת דין וחשבון מפורט, למתן משוב בדבר ממצאי הסיקור, להגשת תכנית לנקיטת פעולות מתקנות או מונעות ולקביעת סיקור חוזר, אם נדרש;

(2) איתור ליקויים ואי-התאמות בפעילות ארגון הייצור ותיעודם;

(3) עריכת דין וחשבון מפורט כתוב בסיום כל סיקור בדבר פרטי הסיקור, העניינים שנסקרו והממצאים שהתגלו במהלכו ודיווח תוצאות הסיקור למנהל ארגון הייצור, האחראי על נקיטת פעולות מתקנות או מונעות;

(4) ביצוע סיקור חוזר לאחר מציאת ליקוי או אי-התאמה, לבחינת תהליך תיקונם;

(יד) נוהל לקבלת דיווחים על כשל, תקלה או פגם שהתגלו במוצר או פריט שהוא מייצר במהלך השימוש ועיבוד קבלת דיווחים כאמור; נוהל כאמור יכלול, בין השאר, תהליך שמטרתו סיוע לבעל אישור התכן, בתחום הכשירות האווירית –

(1) בנוגע לכל כשל, תקלה או פגם כאמור המחייבים שינוי בתכן;

(2) בקביעה אם נדרשים שינויים כלשהם בהוראות לשמירה על כשירות אווירית נמשכת לגבי המוצר או הפריט השייך לעניין;

בפסקת משנה זו, "אישור התכנ" – תעודת סוג, לרבות תעודת סוג תוספת, או התכנ המאושר לפי תעודת יצרן חלקים או אפ"א, לפי העניין;

(טו) נוהל לזיהוי מוצר או פריט שהוחלט לגביו בשגגה שהוא מתאים לתכנ המאושר או שיושמו לגביו דרישות מערכת האיכות, אף שאינו כזה, ולניתוח וייזום פעולות מתקנות מתאימות לגביו;

(טז) נוהל לזיהוי כל מוצר או פריט ולהבטחת היכולת להתחקות על כל שלב בתהליך הייצור שלו;

(יז) הסכם הרשאה כתוב, בין בעל תעודת הייצור לבין בעל תעודת הסוג, המעגן את הזכויות והחובות של כל אחד מהצדדים לעניין שימוש בתכנ למטרות ייצור כל מוצר או פריט; בפסקת משנה זו, "בעל תעודת סוג" – לרבות בעל תעודת סוג – תוספת;

(יח) נוהל לעניין ביצוע פעולות בכלי טיס לאחר השלמת ייצורו ולפני מסירתו ללקוח, לשם שמירתו במצב מתאים להפעלה בטוחה;

(יט) נהלים בכל עניין אחר שהורה לו המנהל.

(ג) בעל תעודת ייצור יבצע את הסיקורים הנדרשים לפי תקנה זו באמצעות עובדי ארגון הייצור, אלא אם כן אישר לו המנהל לבצעם בצורה אחרת.

(ד) בעל תעודת ייצור ישמור את רשומות האיכות שלפי תקנה זו, לתקופה של חמש שנים לפחות מיום עריכתן, ואם היה עניינן של רשומות האיכות פריט חיוני – לתקופה של עשר שנים לפחות מיום עריכתן.

53. (בוטלה). תק' תשע"ט-2019

54. (א) בלי לגרוע מהחובה שפרט לפי תקנות אלה או שינויו יהיה מקובל על המנהל או מאושר על ידו, לפי העניין, בעל תעודת ייצור יודיע למנהל בכתב –

(1) על כל שינוי בארגון הייצור שהוא מבקש לבצע – 45 ימים לפחות לפני ביצוע השינוי;

(2) על כל שינוי שאירע בארגון הייצור – מיד עם היוודע לו על הדבר.

<p>(ב) נודע למנהל על שינוי בארגון הייצור שבעל תעודת הייצור מבקש לבצע או שאירע, רשאי הוא –</p>	
<p>(1) להורות על תיקון תעודת הייצור;</p>	
<p>(2) להתנות את המשך הייצור בתנאים ובמגבלות שעל בעל תעודת הייצור לקיים עקב השינוי האמור.</p>	
<p>55. המנהל רשאי להתיר ייצור של יותר ממוצר אחד שהוצאה עליו תעודת סוג לפי תעודת ייצור אחת, אם למוצרים אלה איפיוני ייצור דומים.</p>	<p>תעודה אחת למספר מוצרים</p>
<p>56. גליון הגבלת הייצור יוציא המנהל בצורת נספח לתעודת הייצור ויהווה חלק בלתי נפרד מהתעודה שניתנה ליצרן; בגליון ירשום המנהל את כל תעודות הסוג של כל המוצרים אשר היצרן קיבל אישור לייצרם בהתאם לאותה תעודת ייצור.</p>	<p>גליון הגבלת ייצור</p>
<p>57. בעל תעודת ייצור המבקש להכניס תיקון בתעודה על ידי הוספת תעודת סוג או דגם נוסף או שניהם כאחד, יגיש למנהל בקשה באופן ובצורה שיוורה המנהל.</p>	<p>תיקון בתעודה תק' תשע"ב-2012 תק' תשע"ט-2019</p>
<p>58. לא יעביר אדם לזולתו תעודת ייצור; התעודה בטלה עם העברתה.</p>	<p>איסור העברת התעודה</p>
<p>59. (בוטלה).</p>	<p>תק' תשע"ט-2019</p>
<p>60. תעודת ייצור תהיה בת תוקף כל עוד לא הוחזרה, הותלתה או בוטלה, או כל עוד לא תם המועד לסיום תקפה שקבע המנהל, וכל עוד מיתקני הייצור של היצרן לא הועתקו למקום אחר.</p>	<p>תוקף התעודה</p>
<p>61. בעל תעודת ייצור יציגה במקום נראה לעין במשרד הראשי של מפעל הייצור שלו.</p>	<p>הצגת התעודה תק' תשע"ט-2019</p>
<p>62. בעל תעודת ייצור זכאי –</p>	<p>זכויות בעל התעודה תק' תשע"ט-2019</p>
<p>(1) לקבל תעודת כושר טיסה ללא המצאת כל מסמכים או הוכחות נוספים; אולם אין בכך כדי לשלול מזכותו של המנהל לבדוק את התאמת כלי הטיס לתכן הסוג;</p>	
<p>או</p>	
<p>(2) לקבל אישור להתקנתו של מוצר שאינו כלי טיס בכלי טיס שהוצאה עליו תעודת סוג.</p>	

63. בעל תעודת ייצור –

- (1) יוודא שכל מוצר גמור שעליו הוגשה בקשה לקבלת תעודת כושר טיסה או לקבלת אישור אחר, מתאים לתכן המאושר שלו ובמצב המאפשר הפעלה בטוחה;
- (2) יסמן כל מוצר או פריט שהוא מייצר לפי הוראות הפרק השביעי לתקנות הרישום, לרבות לעניין פריט חיוני;
- (3) יסמן כל חלק חילוף של מוצר שהוא מייצר היוצא מרשות ארגון הייצור, במספר הפריט שלו ובאחד מאלה:
 - (א) שמו של בעל תעודת הייצור;
 - (ב) סימנו המסחרי של בעל תעודת הייצור;
 - (ג) סמלו (Symbol) של בעל תעודת הייצור;
 - (ד) כל סימן מזהה אחר שאישר המנהל לבעל תעודת הייצור;
- (4) יהיה בעל גישה לנתוני התכן המאושרים לכל מוצר או פריט שהוא מייצר;
- (5) לא יקבל מוצר, פריט או שירות מספק, אלא אם כן הספק של אותו מוצר, פריט או שירות מופיע ברשימת הספקים שלו לגבי אותו מוצר, פריט או שירות;
- (6) יוודא שכל מוצר או פריט שהוא מקבל מספק מתאים לדרישות שדרש מהספק, ואולם הוא רשאי, באישור המנהל, להסמיך ספק של מוצר או פריט לוודא מטעמו את ההתאמה של אותו מוצר או פריט לדרישותיו כאמור, וזאת בלי לגרוע מאחריותו לוודא להתאמה כאמור; הסמכת ספק כאמור תצוין ברשימת הספקים;
- (7) יאפשר למנהל לערוך כל פיקוח לגבי מערכת האיכות שלו, מיתקני הייצור שלו, נתוני התכן שלו וכל מוצר או פריט שהוא מייצר וכן יבטיח את יכולתו של המנהל לערוך כל פיקוח כאמור לגבי ספקים שלו, אם נדרש לשם קביעת עמידתו בתקנות אלה.

פרק שמיני: דיווח תקלות

64. (א) כל המחזיק בתעודת סוג, לרבות תעודת סוג – תוספת, חובת דיווח בתעודת יצרן חלקים וכן בעל זכות שימוש בתעודת סוג בתוקף הסכם הרשאה דיווח למנהל על כל אחד מאלה:

- (1) כל תקלה, פעולה בלתי תקינה או ליקוי בכל מוצר או פריט המיוצרים בידו, אשר לדעתו גרמו לאחד האירועים המפורטים בתקנת משנה (ב);
- (2) כל ליקוי במוצר או בפריט המיוצרים בידו שעברו את ביקורת פיקוח האיכות שלו, ואשר לפי דעתו עלולים לגרום לאחד האירועים המפורטים בתקנת משנה (ב).
- (ב) אלה האירועים שעליהם חייבים בדיווח, כאמור בתקנת משנה (א):
- (1) התלקחות אש כתוצאה מתקלה, פעולה בלתי תקינה או ליקוי של מערכת או של ציוד;
- (2) תקלה, פעולה לא תקינה או ליקוי במערכת הפליטה של המנוע שגרמה נזק למנוע, לחלק סמוך של מבנה כלי הטיס, לציוד או לרכיבים;
- (3) הצטברות או זרימה של גזים רעילים או מזיקים בתא הצוות או בתא הנוסעים;
- (4) פעולה לא תקינה, תקלה או ליקוי של מערכת בקרת המדחף;
- (5) כשל מיבנה של טבור או של להב המדחף או להב כלי הטיס הרוטורי;
- (6) דליפת נוזל דליק במקום שבו קיים בדרך כלל מקור של הצתה;
- (7) תקלה במערכת הבלמים שנגרמה על ידי כשל במיבנה או בחומר בעת פעולה;
- (8) ליקוי או כשל רציניים במיבנה הבסיסי של כלי הטיס שנגרם כתוצאה מפגם פנימי של החומר, כגון ליאות, חוזק ירוד, שיתוך;
- (9) רעידות או חבטות החורגים מהרגיל שנגרמו על ידי פעולה לא תקינה, ליקוי או תקלה במיבנה או במערכת;
- (10) כשל המנוע;

(המשך בעמ' 1/508)

- (11) פעולה לא תקינה, ליקוי או תקלה במיבנה או במערכת ההיגוי, המפריעים לפיקוד תקין של כלי הטיס או הפוגעים בתכונות הטיסה שלו;
- (12) אבדן מוחלט של יותר ממערכת אחת של הפסקת כוח חשמלי או כוח הדרולי בטיסה אחת;
- (13) תקלה או פעולה לא תקינה של יותר ממכשיר אחד מסוג מד-מצב, מד-מהירות או מד גובה בטיסה אחת.

65. הוראות תקנה 64 לא יחולו כאשר – פטור מחובת דיווח

- (1) החייב בדיווח יודע כי התקלה, הפעולה הבלתי תקינה או הליקוי –
- (א) נגרמו עקב ביצוע לקוי של אחזקה או שימוש לקוי;
- (ב) כבר דווחו למנהל על ידי אדם אחר;
- (ג) דווחו על ידו לפי הוראות תקנות הטיס (חקירת תאונות ותקריות לכלי טיס), תשמ"ד-1984;
- (2) תקלה, פעולה בלתי תקינה או ליקוי במוצר או בפריט המיוצרים בידי יצרן מחוץ למדינת ישראל לפי תעודת סוג שנתן המנהל בהתאם לתקנה 13 או אשר הובאו למדינת ישראל בהתאם לתקנה 119.

66. דיווח למנהל הנדרש לפי תקנה 64 – נוהל דיווח

- (1) יוגש למנהל תוך 24 שעות מהעת שבה נודעו פרטי האירוע לחייב בדיווח;
- (2) ישוגר בצורה המניחה את דעת המנהל, ובדרך המהירה ביותר העומדת לרשות החייב בדיווח;
- (3) יכיל את הנתונים כלהלן, הנמצאים בהישג ידו, לפי הענין –
- (א) המספר הסידורי של כלי הטיס, המנוע או המדחף;
- (ב) דגם המוצר;
- (ג) זיהוי הפריט או המערכת הכרוכים באירוע, לרבות מספר הפריט;
- (ד) אופי התקלה, הפעולה הבלתי תקינה או הליקוי.

פרק תשיעי: תעודות כושר טיסה

סימן א': כללי

67. (א) המנהל רשאי ליתן תעודת כושר טיסה לבעל כלי טיס הרשום בפנקס הרישום בהתאם לתקנות הרישום. בקשה לתעודה תק' תשע"ב-2012
- (ב) בקשה לקבלת תעודת כושר טיסה תוגש למנהל באופן ובצורה שיוורה המנהל.
- (ג) בבקשה לקבלת תעודת כושר טיסה ראשונית יפורטו פרטי כלי הטיס כפי שהורה המנהל, ויצורפו לה אלה, ככל שהם ישימים: תק' תשע"ב-2012
- (1) תעודת הרישום של כלי הטיס;
 - (2) ספר הטיסה (Flight Manual) העדכני או מסמך שאושר כשווה ערך בידי מדינת התכן או מדינת הייצור של כלי הטיס ובידי המנהל;
 - (3) תעודת הרעש של כלי הטיס;
 - (4) העתק גיליון הנתונים המעודכן של תעודת הסוג (Type Certificate Data Sheet);
 - (5) מערך האחזקה של כלי הטיס, כולל:
 - (א) דוח ועדת סקר האחזקה (Maintenance Review Board Report – MRBR);
 - (ב) נתוני תכנון האחזקה (Maintenance Planning Data – MPD) של מתכן כלי הטיס;
 - (ג) רשימת דרישות האחזקה לרישוי כלי הטיס ומגבלות הכשירות האווירית (Airworthiness Limitations);
 - (6) ספרות האחזקה, השיפוץ והתיקון העדכנית של כלי הטיס שאושרה בידי מדינת התכן או מדינת הייצור, כפי שהורה המנהל, ובכלל זה:
 - (א) ספר התחזוקה (Maintenance Manual);
 - (ב) רשימת פריטים מאוירת (Illustrated Parts Catalogue - IPC);
 - (ג) ספר העזר לשיפוץ (Overhaul Manual);
- תק' תשע"ט-2019
- תק' תשע"ט-2019

- (ד) ספר העזר לתיקוני המבנה (Structure Repair Manual);
- (ה) ספר העזר לבדיקות אל-הרס (Non-Destructive Testing Manual);
- (ו) ספר העזר לדיאגרמות חיווט (Wiring Diagrams Manual);
- תק' תשע"ט-2019 (ז) ספר מגבלות אורך חיים לפריטים (Service Life and Time Limits Manual);
- (ח) ספר העזר לשקילה ואיזון (Weight and Balance Manual);
- (ט) דוח מאזן זרמים (Electrical Load Analysis Report);
- (י) רשימת הוראות הכושר האווירי הישימות לכלי הטיס, מנועיו ומדחפיו;
- (יא) עלוני שירות;
- (7) מסמך תצורת תא הנוסעים של כלי הטיס (Layout of Passengers Arrangement – LOPA);
- (8) תיאור פעולות הבדק שבוצעו לכלי הטיס, מנועיו ומדחפיו, לרבות:
- (א) השינויים, ובכללם אלה שאושרו באמצעות תעודת סוג תוספת, וכך עותק של תעודות סוג התוספת האמורות המאושרות בידי הגורם המתאים;
- (ב) התיקונים;
- (ג) עלוני השירות;
- (ד) הוראות הכושר האווירי;
- (9) דוחות, ובכללם דוח מסה ואיזון הנכון למועד הגשת הבקשה, יומנים (Log Books), רשומות אחזקה ושרטוטים המשקפים את מצבו הטכני של כלי הטיס, מנועיו ומדחפיו, ערוכים וחתומים, הכול כפי שהורה המנהל;
- (10) רשימת הסימונים והשלטים (Placards and Markings) בכלי הטיס;
- (11) פירוט הגבלות אורך חיים, לרבות:

- תק' תשע"ט-2019 (א) סך כל שעות הטיסה ומחזורי הפעולה של כלי הטיס, מנועיו, מדחפיו ופריטים מוגבלי אורך חיים;
- תק' תשע"ט-2019 (ב) משך אורך החיים הנותר של כלי הטיס, מנועיו, מדחפיו ופריטים מוגבלי אורך חיים;
- (12) דוח כיוול מצפן החירום;
- (13) לעניין ניסויי קרקע או ניסויים בטיסה שעל עריכתם הורה המנהל – דוחות הניסויים;
- (14) הצהרת גורם האחזקה כי מהבדיקות שערך, ובכלל זה מבדיקת מסמכי כלי הטיס, נמצא כי –
- (א) בכלי הטיס, מנועיו, מדחפיו והציוד שבו מתקיימות דרישות חוק הטיס ותקנות הטיס;
- (ב) כלי הטיס כשיר לטיסה;
- (ג) בוצעו בכלי הטיס כל הוראות הכושר האווירי והוראות מחייבות אחרות שהוצאו לגביו בידי מדינת התכן ובידי המנהל;
- (15) מסמכים נוספים כפי שיוורה המנהל ככל שהדבר דרוש לצורך אישורי כשירות אווירית;
- (16) לגבי כלי טיס שיש לו תעודת סוג או מסמך שווה ערך אחר, וכאשר כלי טיס מאותו הסוג טרם נרשם בפנקס הרישום:
- (א) תעודת הסוג של כלי הטיס או מסמך שווה ערך אחר כפי שהורה המנהל;
- (ב) רשימת החריגות של כלי הטיס ביחס לתעודת הסוג, מאושרת בידי המנהל;
- (17) בכלי טיס מיובא – תעודת כושר הטיסה הקודמת שניתנה לכלי הטיס במדינת חוץ וכן תעודת כושר טיסה לייצוא;
- (18) רשימת ציוד מזערי ראשית (MMEL) שאישרה מדינת התכן;
- (19) רשימת ציוד הרדיו בכלי הטיס;
- (20) רשימת הקודים של מערכות אלה:
- (א) טרנספונדר מדגם Mode S;
- (ב) משדר מיקום חירום (ELT) בתדר 406 מגהרץ;

- (ג) מערכת קריאה סלקטיבית (Selcal);
(21) אישור רישום משדר מיקום החירום.
- (ד) בבקשה לקבלת תעודת כושר טיסה, שלא כאמור בתקנת משנה (ג), יפורטו פרטי כלי הטיס כפי שהורה המנהל, ויצורפו לה אלה, ככל שהם ישימים:
- (1) המסמכים המפורטים בתקנת משנה (ג) (1) עד (15);
(2) רשימת פעולות הבדק שהושלמו מאז שניתנה לכלי הטיס תעודת כושר הטיסה הקודמת;
(3) רשימת שעות הטיסה ומחזורי הפעולה של כלי הטיס, מנועיו, מדחפיו וחלקים מוגבלי אורך חיים, שבוצעו מאז שניתנה לכלי הטיס תעודת כושר הטיסה הקודמת;
- 2019-ט תק' תשע"ט-ט מאז (4) רשימת פריטים עיקריים שהוחלפו בכלי הטיס מאז שניתנה לכלי הטיס תעודת כושר הטיסה הקודמת;
(5) רישיון לתחנת טלגרף אלחוטי של כלי הטיס.
- 2012-ב תק' תשע"ב-ב (ה) הבקשה תוגש על ידי אחד מאלה:
(1) גורם האחזקה;
(2) המפעיל האווירי; הוגשה הבקשה בידי המפעיל האווירי יצוין בה גורם האחזקה.
- 2012-ב תק' תשע"ב-ב (ו) בתקנה זו –
"גורם האחזקה" – הגורם שהמפעיל האווירי מבקש כי יהיה אחראי לביצוע פעולות האחזקה בכלי הטיס כאמור בסעיף 63(ב) (5) לחוק, המורשה לכך לפי סעיף 23 לחוק, לרבות מכון הבדק שבמסגרתו יתבצעו פעולות הבדק;
"מנוע" – לרבות מנוע עזר.
- 2012-ב תק' תשע"ב-ב (ז) הוראות תקנה זו לא יחולו על בקשה להרשאה מיוחדת לטיסה לפי תקנה 87, למעט להפעלת כלי טיס בלתי מאויש לפי תקנה 87(ד), ועל בקשה לתעודת כושר טיסה למטוס זעיר לפי תקנה 94א.
- 67א. מבקש תעודת כושר טיסה יעמיד את כלי הטיס לביקורת ובדיקה של מפקח, במקום ובזמן המקובלים על המפקח, ויספק את כוח האדם והציוד הנדרשים לביצוע הביקורות והבדיקות הנדרשות.
- בדיקת כשירות טיסה תק' תשע"ב-ב 2012

68. אלה סוגי תעודות כושר טיסה שהמנהל רשאי ליתן לפי תקנה 67(א):
- (1) תעודת כושר טיסה סטנדרטית לכלי טיס שניתנה עליהם תעודת סוג בקטגוריה "רגיל", "שימושי", "אקרובטי", "תובלה", "יומם", "בלון חופשי מאויש", "בלון קשור מאויש" או "סוג מיוחד";
- (2) תעודת כושר טיסה מיוחדת, שהיא אחת מאלה:
- (א) תעודת כושר טיסה מוגבלת;
- (ב) תעודת כושר טיסה לשימוש ניסיוני;
- (ג) הרשאה מיוחדת לטיסה;
- (ד) תעודת כושר טיסה זמנית;
- (ה) תעודת כושר טיסה למטוס זעיר.
- סוגי תעודות כושר טיסה תק' תשע"ב-2012 תק' תשע"ז-2017
- צורת התעודה תק' תשמ"ג-1983 תק' תשע"ב-2012
- 68א. (א) תעודת כושר טיסה תהיה לפי תמונה 1 (Figure 1) בפרק 3 לחלק השני של נספח 8 לאמנה, כעדכונה מזמן לזמן, ותכיל את כל המידע המפורט בה.
- (ב) המידע בתעודה ייכתב בשפות העברית והאנגלית.
69. המנהל רשאי להכניס תיקון או שינוי בתעודת כושר טיסה לאחר שהוגשה לו בקשה להכנסת תיקון או שינוי בתעודת כושר טיסה באופן ובצורה שהורה.
- תיקון או שינוי תעודה תק' תשע"ד-2014
70. תעודת כושר טיסה לכלי טיס תועבר עם כלי הטיס בעת העברתו לאחר.
- העברת התעודה
71. (א) כל עוד לא הוחזרה, הותלתה, בוטלה או פקעה, יהא תוקף תעודת כושר טיסה סטנדרטית, תעודת כושר טיסה מוגבלת, תעודת כושר טיסה לשימוש ניסיוני, הרשאה מיוחדת לטיסה או תעודת כושר טיסה למטוס זעיר כאמור בפסקאות (1) עד (3), לפי הענין, בתנאי שכלי הטיס שעליו הוצאה התעודה או ההרשאה מוחזק בהתאם לכללי אחזקה שעליהן הורה המנהל והוראות כלליות לתפעול ולטיסה המתאימים:
- (1) תוקף תעודת כושר טיסה סטנדרטית, תעודת כושר טיסה מוגבלת, תעודת כושר טיסה לשימוש ניסיוני לכלי טיס שנבנה בידי חובב, או המשמש להצגת סגולות הטיסה או למירוצי אויר, וכן תעודת כושר טיסה למטוס זעיר יהא כפי שנקבע בתעודה; לא הוגבל תוקף התעודה בגוף התעודה, יהא תקפה ללא הגבלת זמן;
- תק' תשמ"ג-1983 תק' תשע"ב-2012

- תק' תשמ"ג-1983 (2) תוקף תעודת כושר טיסה לשימוש נסיוני פרט לתעודת כושר טיסה לשימוש נסיוני לכלי טיס שנבנה בידי חובב או המשמש להצגת סגולות הטיסה או למירוצי אויר, יהא שנה אחת מתאריך הוצאתה או חידושה, אלא אם נקבעה תקופה קצרה יותר בגוף התעודה;
- (3) תוקף הרשאה מיוחדת לטיסה יהא כפי שנקבע בגוף ההרשאה.
- תק' תשע"ב-2012 (1א) תוקפה של תעודת כושר טיסה יפקע בהתקיים אחד מאלה:
- (1) כלי הטיס נמחק מפנקס הרישום;
- (2) תעודת הסוג שעל בסיסה ניתנה תעודת כושר הטיסה, הותלתה או בוטלה.
- (ב) פקע תוקף תעודה או הרשאה בוטלה או הותלתה, יחזיר בעל כלי הטיס, מפעילו או המורשה מטעמם את התעודה או ההרשאה למנהל תוך שבועיים מתאריך המאורע המפקיע תקפה.
72. בעל כלי טיס, מפעילו או המורשה מטעמם, יציג את תעודת כושר הטיסה או ההרשאה המיוחדת לטיסה לביקורת למנהל לפי דרישתו.
- חובת הצגת התעודה
73. מבקש תעודת כושר טיסה לכלי טיס או חידושה, יוכיח, להנחת דעת המנהל, כי כלי הטיס מסומן לפי הפרק השביעי לתקנות הרישום או לפי נהלים מוסכמים בין הרשות ובין הרשות המוסמכת באותה מדינת חוץ, לעניין סימון כלי טיס כאמור, אלא אם כן הוא מבקש אחד מאלה:
- (1) הרשאה מיוחדת לטיסה;
- (2) תעודת כושר טיסה לשימוש נסיוני, שאינה לצורך הפעלת כלי טיס שנבנה על ידי חובב, לפי תקנה 84(7);
- (3) שינוי של סוג תעודת כושר טיסה, לגבי כלי טיס שסימונו כבר הוכח למנהל כאמור ברישה.
- סימן ב': תעודת כושר טיסה סטנדרטית
74. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה סטנדרטית ראשונית לכלי טיס חדש המיוצר לפי תעודת ייצור מבלי לדרוש הוכחות נוספות, אולם המנהל רשאי לבדוק את כלי הטיס ולוודא כי הוא מתאים לתכן הסוג וכי הוא כשיר לפעולה בטוחה.
- כלי טיס חדש המיוצר לפי תעודת ייצור

75. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה סטנדרטית ראשונית לכלי טיס חדש המיוצר לפי הפרק השישי, אם נתקיימו אלה:
76. המנהל רשאי ליתן למבקש לגבי כלי טיס מיובא תעודת כושר טיסה סטנדרטית ראשונה אם התקיימו כל אלה:
77. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה סטנדרטית, או תעודת כושר טיסה סטנדרטית ראשונית, לכלי טיס שאינו מסוג כלי הטיס שהוראות תקנות 74 עד 76 חלות עליו, אם התקיימו כל אלה:
78. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה סטנדרטית ראשונה אם התקיימו כל אלה:
79. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה סטנדרטית ראשונה אם התקיימו כל אלה:
80. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה סטנדרטית ראשונה אם התקיימו כל אלה:
81. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה סטנדרטית ראשונה אם התקיימו כל אלה:
82. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה סטנדרטית ראשונה אם התקיימו כל אלה:
83. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה סטנדרטית ראשונה אם התקיימו כל אלה:
84. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה סטנדרטית ראשונה אם התקיימו כל אלה:
85. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה סטנדרטית ראשונה אם התקיימו כל אלה:
86. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה סטנדרטית ראשונה אם התקיימו כל אלה:
87. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה סטנדרטית ראשונה אם התקיימו כל אלה:
88. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה סטנדרטית ראשונה אם התקיימו כל אלה:
89. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה סטנדרטית ראשונה אם התקיימו כל אלה:
90. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה סטנדרטית ראשונה אם התקיימו כל אלה:
91. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה סטנדרטית ראשונה אם התקיימו כל אלה:
92. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה סטנדרטית ראשונה אם התקיימו כל אלה:
93. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה סטנדרטית ראשונה אם התקיימו כל אלה:
94. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה סטנדרטית ראשונה אם התקיימו כל אלה:
95. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה סטנדרטית ראשונה אם התקיימו כל אלה:
96. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה סטנדרטית ראשונה אם התקיימו כל אלה:
97. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה סטנדרטית ראשונה אם התקיימו כל אלה:
98. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה סטנדרטית ראשונה אם התקיימו כל אלה:
99. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה סטנדרטית ראשונה אם התקיימו כל אלה:
100. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה סטנדרטית ראשונה אם התקיימו כל אלה:

78. (א) לא ייתן המנהל תעודת כושר טיסה סטנדרטית לכלי טיס זולת אם מצא שבתכן הסוג של כלי הטיס מתקיימות דרישות כללי רמת רעש הישימים.

תק' תשע"ב-2012 (ב) (בוטלה).

(ג) בכל הנוגע לכללי רמת רעש, לא תחול תקנה זו על כלי טיס שניתנה בגינו תעודת כושר טיסה סטנדרטית ראשונית בישראל לפני תחילתן של תקנות אלה.

סימן ג': תעודת כושר טיסה בקטגוריה "מוגבל"

79. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה ראשונית בקטגוריה "מוגבל" בשל כלי טיס המיוצר לפי תעודת ייצור או לפי הפרק השישי, שניתנה עליו תעודת סוג בקטגוריה זו ואשר לא ניתנה עליו תעודת סוג בכל קטגוריה אחרת, אם המבקש עמד בדרישות תקנות 74 או 75, לפי העניין. יצור לפי תעודת ייצור או לפי הפרק השישי תק' תשע"ט-2019

80. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה בקטגוריה "מוגבל" בשל כלי טיס אשר ניתנה עליו תעודת סוג באותה קטגוריה, כלי טיס מעודפי צבא, או כלי טיס שניתנה עליו תעודת סוג בקטגוריה אחרת, אם המנהל בדק ומצא כי כלי הטיס הוא במצב השתמרות טוב וכשיר לפעולה בטוחה. כלי טיס אחרים

81. המנהל רשאי ליתן למבקש לגבי כלי טיס מיובא תעודת כושר טיסה בקטגוריה "מוגבל" ראשונה אם התקיימו כל אלה:

- (1) ניתנה עליו תעודת סוג באותה קטגוריה לפי תקנות 8 או 13;
- (2) הרשות המוסמכת במדינה שבה כלי הטיס רשום או היה רשום לאחרונה, אישרה, באמצעות תעודת כושר טיסה לייצוא או מסמך מקביל לתעודת כושר טיסה לייצוא שאישר המנהל, כי כלי הטיס תואם את תעודת הסוג והוא במצב כשיר לפעולה בטוחה;
- (3) המנהל מצא כי כלי הטיס מתאים לתכן הסוג והוא במצב כשיר להפעלה בטוחה.

82. המנהל רשאי לקבוע בתעודת כושר טיסה בקטגוריה "מוגבל" תנאים מיוחדים הגבלות ותנאי תפעול מיוחדים אשר הוא מוצא אותם דרושים לפעולתו הבטוחה של כלי הטיס.

83. (א) המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה בקטגוריה "מוגבל" ובקטגוריה נוספת אחת או יותר אם נתקיימו אלה: תעודת כושר טיסה ביותר מקטגוריה אחת

(1) המבקש הראה עמידה בדרישות לגבי כל אחת מהקטגוריות המבוקשות, כאשר תצורת כלי הטיס מתאימה לאותה קטגוריה;

(2) המבקש הראה כי אפשר להסב את כלי הטיס מקטגוריה אחת לשנייה תוך הורדה או התקנה של ציוד באמצעים טכניים פשוטים.

(ב) הוסב כלי טיס שנקבעו לו שתי קטגוריות או יותר מקטגוריה "מוגבל" לקטגוריה אחרת למטרת הסעת נוסעים בתמורה, ידאג מפעיל כלי הטיס לבדיקת כשרו האוירי של כלי הטיס על ידי המנהל או טכנאי בדק כלי טיס בעל הגדר מתאים, אלא אם מצא המנהל שבדיקה כאמור אינה דרושה לבטיחות כלי הטיס.

סימן ד': תעודת כושר טיסה לשימוש נסיוני

מטרות התעודה 84. תעודת כושר טיסה לשימוש נסיוני תינתן למטרות כלהלן:

(1) מחקר ופיתוח, ניסוי של עקרונות תכן חדשים, ציוד חדש, התקנות חדשות, טכניקות חדשות להפעלה או שימושים חדשים לכלי הטיס;

(2) עריכת ניסויי טיסה ופעולות אחרות במטרה להראות עמידה בדרישות כללי כושר אוירי, כולל טיסות שנועדו להראות עמידה בדרישות לצורך הוצאת תעודת סוג ותעודת סוג – תוספת, טיסות שנועדו לבסס שינויי תכן רבתיים וטיסות שנועדו להראות עמידה בדרישות הטיפעול והאמינות;

(3) הדרכת צוותי אויר של המבקש;

(4) הצגת סגולות הטיסה של כלי הטיס, ביצועיו, או תכונות בלתי רגילות בתצוגה אוירית, בהסרטה או במופע דומה, שמירה על מיומנות טיסת-תצוגה וכן טיסה לאתר התצוגה והמופע האוירי ממנו;

(5) השתתפות במרוצי אויר לרבות אימונים לקראת מרוצים אלה וטיסה אל אתר המרוץ וממנו;

(6) שימוש בכלי טיס למטרת סקר שווקים, תצוגת מכירה והדרכת צוותי הלקוחות;

(7) הפעלת כלי טיס שנבנה על ידי חובב, כמשמעותו בתקנות רישום כלי הטיס.

תק' תשע"ב-2012

85. (א) המבקש תעודת כושר טיסה לשימוש נסיוני יגיש למנהל בקשה לפי תקנה 67(ג) או (ד); המנהל רשאי לפטור מבקש כאמור מצירוף מסמך לבקשתו לפי תקנה 67(ג) או (ד), אם מצא כי בנסיבות העניין אין המסמך דרוש לו.

(ב) לבקשה יצרף המבקש כל אלה:

- (1) הצהרה המפרטת את השימוש המיועד של כלי הטיס;
 - (2) נתונים מספיקים, כגון צילומים, לזיהוי כלי הטיס;
 - (3) לאחר בדיקת כלי הטיס, כל מידע הנוגע לענין, כפי שימצא המנהל לנכון, והדרוש להגנת הציבור.
- (ג) לגבי כלי טיס המיועד לעריכת נסיונות יפרט המבקש בבקשתו

כל אלה:

- (1) מטרת הנסיון;
- (2) זמן מוערך, או מספר טיסות מוערך הדרוש לביצוע הנסיון;
- (3) השטחים אשר מעליהם יבוצע הנסיון;
- (4) שרטוטים בשלושה מבטים או צילומים בשלושה מבטים, עם מידות כלי הטיס; פרטים אלה אינם נדרשים, אם כלי הטיס הנדון מבוסס על כלי טיס שעליו הוצאה בעבר תעודת סוג, בתנאי שלא הוכנסו שינויים ניכרים בצורתו החיצונית.

86. (א) המנהל רשאי ליתן ליצרן כלי טיס, המייצר אותו בישראל, תעודת כושר טיסה לשימוש נסיוני לכלי טיס המיועד לסקר שווקים, תצוגה למטרת מכירות או הדרכת צוותי הלקוח.

תעודה לצרכי שיווק

(ב) המנהל רשאי ליתן תעודה לשימוש נסיוני ליצרן מנועי כלי טיס בשל כלי טיס שניתנה עליו תעודת סוג בקטגוריה "רגיל", "אקרובטי" או "תובלה", אשר יצרן המנועים שינה אותו בהתקינו בו מנועים השונים מהמקוריים אשר הוא מייצרם בישראל; כלי טיס זה יכול לשמש לסקר שווקים, תצוגת מכירות או הדרכת צוותי הלקוח.

(ג) נוסף לעמידה בדרישות תקנה 85 יעשה המבקש כל אלה:

- (1) יקבע תכנית ביקורת ואחזקה לשמירת כושר אוריי מתמיד של כלי הטיס;
- (2) יראה כי כלי הטיס הוטס לפחות במשך חמישים שעות, או, במקרה של כלי טיס שכבר ניתנה עליו תעודת סוג, והוכנסו בו שינויים, במשך לפחות חמש שעות.

סימן ה': הרשאה מיוחדת לטיסה

87. (א) המנהל רשאי ליתן הרשאה מיוחדת לטיסה על מנת לאפשר הטסת כלי טיס גם אם אין הוא עונה על כל הדרישות הישימות של כושר אוירי וכללי רמת רעש התקפים באותה עת בתנאי שהוא כשיר לטיסה בטוחה; הרשאה מיוחדת לטיסה לפי תקנה זו תינתן לשם ביצוע אחת הפעולות כלהלן בלבד:
- (1) הטסת כלי הטיס למקום שם יבוצעו בו תיקונים, שינויים או פעולות אחזקה, או למקום אחסון כלי הטיס;
- (2) מסירת כלי הטיס לקונה המיועד או ייצואו;
- (3) טיסת ניסוי לאחר ייצור (Production flight testing) של כלי טיס חדש;
- (4) פינוי כל כלי הטיס ממקום מסוכן;
- (5) עריכת טיסת הדגמה לקונה מיועד בכלי טיס חדש שכבר עמד בדרישות טיסת הניסוי של הייצור;
- (6) הפעלה של כלי טיס בלתי מאויש שהתקיימו בו דרישות ההוכחה ההנדסיות לכשירות אווירית כפי שהורה המנהל.
- (ב) (1) המנהל רשאי ליתן הרשאה מיוחדת לטיסה גם על מנת לאפשר הטסת כלי טיס במשקל העולה על משקל ההמראה המקסימלי הרשום בתעודת הסוג שלו לטיסה מעבר לטווח הרגיל מעל ים או יבשה כאשר לא קיימות אפשרויות נחיתה או תדלוק;
- (2) המשקל העודף אשר רשאי המנהל לאשר בהתאם לפיסקה (1) מוגבל לתוספת דלק, מיתקנים לנשיאת הדלק וציוד הניווט הדרוש לטיסה.
- (ג) (1) המבקש הרשאה מיוחדת לטיסה לפי תקנות משנה (א) ו-(ב) יגיש למנהל בקשה באופן ובצורה שיוורה המנהל; הבקשה תכיל כל אלה:
- (א) מטרת הטיסה;
- (ב) הנתיב המוצע;
- (ג) צוות האויר הדרוש להפעלת כלי הטיס וציודו המיוחד;
- (ד) סטיות בכלי הטיס, אם קיימות, מדרישות כושר אוירי הישימות;

הרשאה מיוחדת לטיסה תק' (מס' 2) תשע"ט-2019

תק' תשע"ט-2019

תק' תשמ"ג-1983

תק' תשע"ב-2012

תק' תשע"ב-2012

- (ה) כל ההגבלות אשר לדעת המבקש דרושות למען הפעלתו הבטוחה של כלי הטיס;
- (ו) כל מידע אחר אשר המנהל מוצא אותו לדרוש לקביעת ההגבלות התפעוליות.
- (2) המנהל רשאי לבצע או לדרוש מהמבקש לבצע בדיקות וניסויים מתאימים הדרושים לבטיחות הטיסה.
- תק' תשע"ב-2012 (ד) המנהל רשאי ליתן הרשאה מיוחדת קבועה לטיסה, לכלי טיס בלתי מאויש שהתקיימו בו שני אלה:
- (1) דרישות ההוכחה ההנדסיות לכשירות אווירית כפי שהורה המנהל;
- (2) לפי בדיקת המנהל כלי הטיס במצב כשיר לפעולה בטוחה.
- תק' תשע"ז-2017 (ה) בתקנה זו, "כלי טיס בלתי מאויש" – למעט בלון.
88. (א) המנהל רשאי להוציא הרשאה מיוחדת קבועה לטיסה למחזיק רישיון הפעלה אווירית לפי הפרק השנים עשר או לפי הפרק השלושה עשר לתקנות ההפעלה לגבי כלי טיס אשר עלול לא לעמוד בכל הדרישות הישימות של כושר אוירי אך הוא כשיר לטיסה בטוחה, למטרת הטסת כלי הטיס למקום שם יבוצעו פעולות אחזקה או שינויים.
- תק' תשמ"ג-1983
תק' תשמ"ג-1983
תק' תשע"ב-2012 (ב) הרשאה מיוחדת קבועה לטיסה תכלול תנאים והגבלות טיסה ותהווה חלק בלתי נפרד של המסמכים המבצעיים המתאימים של מחזיק רישיון הפעלה האווירית לפי הפרק השנים עשר או לפי הפרק השלושה עשר לתקנות ההפעלה.

סימן ו': תעודת כושר טיסה זמנית

89. (א) המנהל רשאי ליתן תעודת כושר טיסה זמנית מטיפוס א' או מטיפוס ב' ליצרן כלי טיס שהוא אורח ישראלי או תושב קבוע בישראל בשל כלי הטיס שהוא מייצרו בישראל.
- תק' תשע"ב-2012 (ב) המנהל רשאי ליתן תעודת כושר טיסה זמנית מטיפוס ב' למחזיק רישיון הפעלה אווירית של כלי טיס בקטגוריה "תובלה", אם כלי הטיס עונה על אחת הדרישות האלה:
- (1) על כלי הטיס הנדון ניתנה תעודת סוג זמנית מטיפוס ב' והתעודה תקפה, או התעודה תוקנה והתיקון תקף;

(2) תעודת סוג על כלי הטיס הנדון אשר קדמה לה תעודת סוג זמנית מתאימה מטיפוס ב' תוקנה זמנית והתיקון תקף.

(ג) המנהל רשאי ליתן תעודת כושר טיסה זמנית מטיפוס א' ליצרן מנוע כלי טיס שהוא אזרח ישראלי או תושב קבוע בישראל ואשר שינה כלי טיס בעל תעודת סוג בהתקינו בו מנוע שונה בעל תעודת סוג, אשר הוא מייצרו בישראל, אם על כלי הטיס הנדון ניתנה, לפני הכנסת השינוי בו, תעודת סוג בקטגוריה "רגיל" "שימושי", "אקרובטי" או "תובלה".

90. תעודת כושר טיסה זמנית תהא תקפה כל עוד לא הוחזרה, הוחלפה, הותלתה או בוטלה, וכל עוד תעודת הסוג הזמנית המתאימה, התיקון לתעודת הסוג הזמנית, או התיקון הזמני לתעודת הסוג תקפים וכל עוד לא צויין אחרת בגוף התעודה.

תוקף התעודה

91. (א) לא יעביר אדם לאחר תעודת כושר טיסה זמנית מטיפוס א'; התעודה בטלה עם העברתה.

העברת תעודה

(ב) תעודת כושר טיסה זמנית מטיפוס ב' ניתנת להעברה למחזיק רישיון הפעלה אווירית הכשיר להגשת בקשה לתעודה בהתאם לתקנה 89(ב).

תק' תשע"ב-2012

92. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה זמנית מטיפוס א' בשל כלי טיס שהוצאה עליו תעודת סוג זמנית מטיפוס א', אם נתמלאו כל אלה:

תעודת כושר טיסה זמנית מטיפוס א'

(1) המנהל מצא כי אין בכלי הטיס כל תכונה, איפיון או מצב העושים אותו לבלתי בטוח לכשיופעל בהתאם להגבלות המפורטות בתקנה 31(5) וההגבלות התפעוליות לכלי טיס שהוצאה עליו תעודת סוג זמנית לשימוש כללי;

(2) היצרן מחזיק בתעודת סוג זמנית לכלי הטיס;

(3) היצרן הגיש למנהל אישור כי כלי הטיס תואם את תכונות הסוג המתאים לתעודת הסוג הזמנית ונמצא על ידו כשיר לטיסה בטוחה במסגרת ההגבלות הישימות;

(4) היצרן ביצע בכלי הטיס חמש שעות טיסה לפחות;

(5) קיים ספר-עזר זמני לטיסה בשביל כלי הטיס או מיסמך מתאים אחר ושלטים מתאימים המכילים את ההגבלות המפורטות בתקנה 31(5) ואת ההגבלות התפעוליות לכלי טיס שניתנה עליו תעודת סוג זמנית לשימוש כללי.

93. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה זמנית מטיפוס ב' בשל כלי טיס אשר ניתנה עליו תעודת סוג זמנית מטיפוס ב', אם נתמלאו כל אלה:
- תעודת כושר טיסה זמנית מטיפוס ב' / תק' תשע"ב-2012
- (1) המנהל מצא כי אין בכלי הטיס כל תכונה, איפיון או מצב העושים אותו לבלתי בטוח לכשיופעל בהתאם להגבלות המפורטות בתקנה 32(ג)(7) וההגבלות התפעוליות לכלי טיס שניתנה עליו תעודת סוג זמנית;
 - (2) המבקש הראה כי ניתנה ליצרן תעודת סוג זמנית מטיפוס ב' על כלי הטיס;
 - (3) המבקש הגיש למנהל אישור של היצרן כי כלי הטיס יוצר תחת מערכת פיקוח איכות שיש בה כדי לוודא כי כלי הטיס תואם את תכן הסוג המתאים לתעודת הסוג הזמנית;
 - (4) המבקש הגיש אישור כי בדק את כלי הטיס ומצאו כשיר לטיסה בטוחה במסגרת ההגבלות הישימות;
 - (5) היצרן ביצע בכלי הטיס חמש שעות טיסה לפחות;
 - (6) קיים ספר-עזר זמני לטיסה המכיל את ההגבלות המפורטות בתקנה 32(ג)(7) וההגבלות התפעוליות לכלי טיס שניתנה עליו תעודת סוג זמנית.
- תק' תשע"ב-2012
94. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה זמנית מטיפוס א' או מטיפוס ב' בשל כלי טיס אשר הוכנס בו תיקון זמני לתעודת הסוג, אם נתמלאו כל אלה:
- תעודה לפי תיקון לתעודת סוג / תק' תשע"ב-2012
- (1) המנהל מצא כי אין בכלי הטיס כל תכונה, איפיון או מצב, לאחר שכלי הטיס שונה בהתאם לתיקון הזמני של תעודת הסוג, העושים את כלי הטיס לבלתי בטוח לכשיופעל בהתאם להגבלות הישימות המפורטות בתקנה 33(ג)(6) ובהתאם להגבלות התפעוליות לכלי טיס שניתנה עליו תעודת סוג זמנית;
 - (2) המבקש הראה כי השינוי בכלי הטיס בוצע תחת מערכת פיקוח איכות שיש בה כדי לוודא כי השינוי תואם את תעודת הסוג על תיקונה הזמני;
 - (3) המבקש הגיש למנהל אישור כי מצא את כלי הטיס כשיר לטיסה בטוחה במסגרת ההגבלות הישימות;
 - (4) היצרן ביצע בכלי הטיס חמש שעות טיסה לפחות;

תק' תשע"ב-2012 (5) קיים ספר-עזר זמני לטיסה, או מיסמך מתאים אחר, ושלטים מתאימים המכילים את ההגבלות המפורטות בתקנה 33(ג)6) וההגבלות התפעוליות של כלי טיס שניתנה עליו תעודת סוג זמנית.

סימן ז': תעודת כושר טיסה למטוס זעיר

תק' תשמ"ג-1983
תק' תשע"ב-2012

94א. (א) המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה למטוס זעיר בשל כלי טיס שניתנה עליו תעודת סוג באותה קטגוריה, אם המנהל בדק ומצא כי המטוס הזעיר כשיר לפעולה בטוחה. תעודת כושר טיסה למטוס זעיר

תק' תשמ"ג-1983
תק' תשע"ב-2012

(ב) המנהל רשאי ליתן למבקש לגבי כלי טיס מיובא תעודת כושר טיסה למטוס זעיר ראשונה אם התקיימו כל אלה:

תק' תשע"ב-2012

(1) ניתנה עליו תעודת סוג לפי תקנות 8 או 13 ;

(2) הרשות המוסמכת במדינה שבה כלי הטיס רשום או היה רשום לאחרונה אישרה, באמצעות תעודת כושר טיסה לייצוא או מסמך מקביל לתעודת כושר טיסה לייצוא שאישר המנהל, כי כלי הטיס תואם את תעודת הסוג והוא במצב כשיר לפעולה בטוחה ;

(3) המנהל מצא כי כלי הטיס מתאים לתכן הסוג והוא במצב כשיר להפעלה בטוחה.

(ב1) המנהל רשאי ליתן תעודת כושר טיסה למטוס זעיר, אם נתקיימו בו כל אלה:

תק' תשע"א-2010

(1) בעל המטוס הזעיר הגיש למנהל את כל המסמכים הדרושים להוכחה כי המטוס הזעיר שלגביו מבוקשת התעודה עונה על הדרישות הטכניות המפורטות להלן:

(א) משקל ההמראה המרבי שלו –

(1) אינו עולה על 1,320 ליברות (600 ק"ג) אם הוא מיועד להמראה ונחיתה על פני היבשה ;

(2) אינו עולה על 1,430 ליברות (650 ק"ג) אם הוא מיועד להמראה ונחיתה על פני מים ;

(ב) מהירותו המרבית בטיסה אופקית עם כוח מנוע מרבי לטיסה ממושכת (Vh) בתנאים אטמוספריים סטנדרטיים בגובה פני הים, אינה עולה על 120 קשר (Cas) (138 מי"ש) ;

- (ג) מהירות ההזדקרות שלו (V_{s1}) במשקל ההמראה המרבי ובמרכז הכובד הקריטי ביותר, אינה עולה על 45 קשר (Cas) (51 מי"ש);
- (ד) הוא תוכנן לשאת לא יותר משני בני אדם לרבות הטייס;
- (ה) הוא בעל מנוע בוכנה יחיד;
- (ו) הוא בעל מדהף פסיעה קבועה או מתכוונת על פניו תק' תשע"ב-2012 הקרקע;
- (ז) אם הוא בנוי עם תא טייס – תא הטייס שלו אינו מדוחס;

(המשך בעמ' 509)

- (ח) אם הוא אינו מיועד להמראה ונחיתה על פני מים – הוא בעל כן-נסע שאינו מתקפל;
- (2) יצרן המטוס הזעיר הוא בעל אישור בתוקף מאת ה־FAA לייצר כלי טיס על פי התקן המוסכם;
- (3) אם כלי הטיס יוצר מחוץ לישראל –
- (א) הוא יוצר במדינה שיש לה הסכם כושר אווירי דו-צדדי עם ישראל או הסכם דומה אחר, או שכשירותו האווירית אושרה בידי מדינה כאמור;
- (ב) בעליו הוכיח למנהל כי כלי הטיס כשיר לקבל תעודת כושר טיסה במדינת הייצור שלו;
- (4) בעל המטוס הזעיר הגיש למנהל –
- (א) הצהרה מאת יצרן המטוס הזעיר המאשרת כי הוא נבנה בהתאם לתקן המוסכם ואת התאמתו לדרישות כושר אווירי, הכוללת את כל אלה:
- (1) זיהוי כלי הטיס על פי הסוג והדגם, מספרו הסידורי, מינו, מועד ייצורו והתקן המוסכם שבהתאם אליו נבנה (להלן – התקן המוסכם המסוים);
- (2) הצהרה כי כלי הטיס ממלא אחר תנאי התקן המוסכם המסוים;
- (3) הצהרה כי כלי הטיס מתאים לנתוני התכנון של היצרן, על פי מערכת אבטחת האיכות של היצרן, העומדת בתקן המוסכם המסוים;
- (4) הצהרה כי היצרן יעמיד לרשות כל המעוניין את המסמכים האלה, המתאימים לתקן המוסכם המסוים:
- (א) הוראות ההפעלה של כלי הטיס;
- (ב) נוהלי התחזוקה והביקורת של כלי הטיס;
- (ג) נוהלי הדרכת הטיסה בכלי הטיס;

(5) הצהרה כי היצרן ינטר בעיות בטיחות טיסה ויתקן באמצעות הפצת הוראות בטיחות לבעלי כלי הטיס שהוא ייצר, וקיום מערכת כשירות אווירית מתמשכת העומדת בתקן המוסכם המסוים;

(6) הצהרה כי היצרן יעניק גישה בלתי מוגבלת למיתקניו למנהל או למי שהוא הסמיך לעניין זה, לצורך בדיקה כי מתקיימים התנאים למתן תעודת כושר טיסה למטוס זעיר לפי תקנת משנה זו;

(7) הצהרה כי היצרן, בהתאם לנוהל מבחן קבלה לייצור (Production Acceptance Test Procedure) העומד בתקן המוסכם המסוים –

(א) ביצע לכלי הטיס ניסויי קרקע וטיסה;

(ב) מצא כי ביצועי כלי הטיס מספקים;

(ג) החליט כי כלי הטיס במצב המתאים להפעלה בטוחה;

(ב) הוראות יצרן באשר להפעלת כלי הטיס, לנוהלי התחזוקה והביקורת של כלי הטיס, ולהדרכת טיסה בכלי הטיס;

(5) המנהל בדק ומצא כי המטוס הזעיר כשיר להפעלה בטוחה.

(ג) המנהל רשאי לקבוע בתעודת כושר טיסה למטוס זעיר הגבלות ותנאי תפעול מיוחדים הדרושים, לדעתו, לפעולתו הבטוחה.

תק' תשע"ב-2012

(ד) בתקנה זו –

תק' תשע"א-2010

”מי”ש” – מייל יבשתי לשעה;

”FAA” – מינהל התעופה הפדרלי האמריקני;

”התקן המוסכם” (Consensus Standard) – תקן של האגודה האמריקנית לבדיקות וחומרים (ASTM - American Society for Testing and Materials) F 2245-04, לתיכון כלי טיס וביצועיו, לצידוד הנדרש בו, למערכות אבטחת איכות של יצרנו, לנוהלי בדיקות קבלה למוצרים, להוראות הפעלה, לנוהלי אחזקה ופיקוח, לזיהוי ותיעוד לתיקונים ושינויים גדולים בתכן כמשמעותם בתקנה 34(א)(2), ולנהלים לשמירה על כשירות אווירית מתמשכת, כפי שעודכן מזמן לזמן, שאישר המנהל ועותק ממנו

מופקד לעיון הציבור במשרד המנהל; הודעה על הפקדה כאמור תפורסם באתר האינטרנט של רשות התעופה האזרחית במשרד התחבורה והבטיחות בדרכים.

פרק עשירי: תעודת יצרן חלקים

95. (א) לא ייצר אדם לשם שיווק פריט למטרת התקנתו במוצר שהוצאה עליו תעודת סוג אלא אם כן בידי תעודת יצרן חלקים לייצורו, שניתנה לו לפי תקנות אלה.

חובת תעודה
תק' תשע"ט-2019

(ב) הוראת תקנת משנה (א) לא תחול על אלה:

- (1) פריטים המיוצרים על פי תעודת סוג או תעודת ייצור;
- (2) פריטים המיוצרים בידי הבעל או בידי המפעיל של מוצר והמיועדים לאחזקה או להכנסת שינוי במוצר שבבעלותו, כל עוד הפריטים האמורים מיוצרים בהתאם לכללי כושר אווירי;
- (3) פריטים סטנדרטיים, כגון ברגים ואומים, המתאימים למפרטים ישראליים או בין-לאומיים מקובלים כגון תקן ישראלי, תקן S.A.E וכיוצא באלה;
- (4) פריטים המיוצרים לפי אפ"א.

96. המנהל רשאי לתת למבקש תעודת יצרן חלקים אם התקיימו כל אלה:

תנאים למתן
תעודת יצרן
חלקים
תק' תשע"ט-2019

- (1) המבקש הוכיח למנהל להנחת דעתו כי הוא עומד בהוראות פרק זה;
- (2) המנהל אישר, לאחר בדיקת התכן המוצע וביצוע הניסויים והבדיקות הדרושים, כי התכן של הפריט עומד בדרישות כללי כושר אווירי הישימות לגבי המוצר שלהתקנה בו הוא מיועד.

97. לא יתן המנהל תעודת יצרן חלקים אם מפעל הייצור שבו מיוצרים הפריטים נמצא מחוץ למדינת ישראל, אלא אם מצא שמקום הימצאו של המפעל לא יטיל מעמסת יתר בפיקוח על מילוי אחר תקנות כושר אוירי.

ייצור מחוץ
לישראל
תק' תשע"ט-2019

97א. המנהל לא ייתן תעודת יצרן חלקים לשם ייצור פריט של כלי טיס מסוג שישראל אינה מדינת התכן שלו, אלא אם כן קיים הסכם בין מבקש תעודת יצרן החלקים ובין מחזיק תעודת הסוג, המקובל על המנהל ועל הרשות המוסמכת במדינת התכן, שלפיו –

תעודת יצרן
חלקים כאשר
ישראל אינה
מדינת התכן
תק' תשע"ב-2012
תק' תשע"ט-2019

- (1) מובטחת למבקש תעודת יצרן החלקים נגישות מלאה לנתוני התכן המאושרים הנדרשים לייצור;
- (2) מוסדרת חלוקת אחריות בין מדינת התכן ובין מדינת הייצור בכל הנוגע לתכן, לייצור ולכשירות אווירית נמשכת של כלי הטיס.

98. בקשה לתעודת יצרן חלקים תוגש למנהל ותכלול את כל אלה:
- (1) זיהוי המוצר שבשבילו מיועד הפריט;
- (2) שמו ומענו של כל מיתקן ייצור שבו בכוונת המבקש לייצר פריטים לפי תעודת יצרן החלקים המבוקשת;
- (3) קובץ נוהלי הייצור, לפי תקנה 98א;
- (4) תכן הפריט לרבות שרטוטים ומפרטים המתארים את צורת הפריט, מידע על ממדים, חומרים ותהליכי ייצור;
- (5) דוחות ניסוי וחישובים הדרושים כדי להראות שתכן הפריט תואם את דרישות כללי כושר אווירי השייכות למוצר שבשבילו מיועד הפריט, אלא אם כן המבקש הראה כי תכן הפריט זהה לתכן פריט המפורט בתעודת סוג; הושג תכן הפריט לפי הסכם הרשאה, ימציא המבקש למנהל הוכחה על קיומו;
- (6) לגבי מבקש תעודת יצרן חלקים המתבסס על דוחות ניסוי וחישובים כאמור בפסקה (5) – הצהרה המאשרת כי תכן הפריט שלגביו הוא מבקש תעודת יצרן חלקים תואם את דרישות כללי כושר אווירי השייכות.

בקשה לתעודת יצרן חלקים תק' תשע"ט-2019

- 98א. (א) לא ייצר בעל תעודת יצרן חלקים, בעצמו או באמצעות אחר, פריט אלא לפי קובץ נוהלי הייצור.

קובץ נוהלי הייצור תק' תשע"ט-2019

- (ב) תקנות 50א(ב) עד (ח) ו-50ב יחולו לגבי קובץ נוהלי הייצור לפי תקנה זו ולגבי בעל תעודת יצרן חלקים, בשינויים אלה: בכל מקום, במקום "בעל תעודת ייצור" או "בעל תעודת הייצור" יבוא "בעל תעודת יצרן חלקים" או "בעל תעודת יצרן החלקים", בהתאמה ובמקום "תעודת ייצור" או "תעודת הייצור" יבוא "תעודת יצרן חלקים" או "תעודת יצרן החלקים", בהתאמה.

- 98ב. (א) מבקש תעודת יצרן חלקים יערוך את הביקורות והניסויים הנדרשים לשם הקביעה כי –
- (1) תכן הפריט עומד בדרישות כללי כושר אווירי השייכות;

ערכת ביקורות וניסויים תק' תשע"ט-2019

(2) כל חומר שהוא עושה בו שימוש לייצור הפריט מתאים לתכן;

(3) תהליכי הייצור, הבנייה וההרכבה מתאימים לאלה המפורטים בתכן;

(4) הפריט תואם לתכן המאושר שלו.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), הושג תכן הפריט לפי הסכם הרשאה, יידרש מבקש תעודת יצרן חלקים לפיו לערוך ביקורות וניסויים כאמור בתקנת משנה (א)(4) בלבד.

(ג) אלא אם כן אישר לו המנהל אחרת, מבקש תעודת יצרן חלקים

(1) יציג לביקורת המנהל פריט שהוא מבקש לגביו תעודת יצרן חלקים רק לאחר שוודא כי מתקיימות לגביו תקנות משנה (א)(2) עד (4), לפי העניין;

(2) לא יערוך כל שינוי בפריט בין הזמן שבו וודא כי מתקיימות לגביו תקנות משנה (א)(2) עד (4), לפי העניין, לבין הזמן שבו הציגו לביקורת המנהל.

98. תקנות 50 עד 54, ח50, 51 ו-54 יחולו על בעל תעודת יצרן חלקים בשינויים אלה: בכל מקום, במקום "בעל תעודת ייצור" או "בעל תעודת הייצור" יבוא "בעל תעודת יצרן חלקים" או "בעל תעודת הייצור" בהתאמה ובמקום "תעודת ייצור" או "תעודת הייצור" יבוא "תעודת יצרן חלקים" או "תעודת יצרן החלקים", בהתאמה.

תחולת הוראות שונות לעניין ארגון הייצור תק' תשע"ט-2019

99. (א) המבקש יאפשר למנהל לבצע כל ניסוי או בדיקה הדרושים על מנת לוודא עמידה בדרישות כללי כושר אוירי השימות.

בדיקות וניסויים על ידי המנהל תק' תשע"ב-2012

(ב) המבקש לא יגיש למנהל לשם בדיקה או ניסוי כל פריט בטרם השלים את ביצוע הבדיקות והניסויים הדרושים לקביעת כל אלה:

תק' תשע"ט-2019

(1) עמידה בדרישות כללי כושר אוירי השימות;

תק' תשע"ב-2012

(2) התאמת הפריטים, החמרים, תהליכי הייצור, שיטת המבנה וההרכבה לשרטוטים ולמיפרטים שבתכן.

תק' תשע"ט-2019

(ג) המבקש לא יבצע בפריט כל שינוי במשך התקופה שבין השלמת הבדיקות, כאמור בתקנת משנה (ב)(2), ובין התאריך שבו יוגש הפריט למנהל לבדיקות ולניסויים כאמור בתקנת משנה (א).

תק' תשע"ט-2019

100. (א) לא ייצר בעל תעודת יצרן חלקים פריט, אלא אם כן הוא מקיים מערכת איכות לפי תקנה זו, שהמנהל אישר אותה וכל שינוי בה.

מערכת איכות תק' תשע"ט-2019

(ב) תקנה 52(ב) עד (ד) תחול על מערכת האיכות כאמור בתקנת משנה (א) ועל בעל תעודת יצרן חלקים, בשינויים אלה: בכל מקום, במקום "בעל תעודת ייצור" או "בעל תעודת הייצור" יבוא "בעל תעודת יצרן חלקים" או "בעל תעודת יצרן החלקים", בהתאמה ובמקום "תעודת ייצור" או "תעודת הייצור" יבוא "תעודת יצרן החלקים" או "תעודת יצרן החלקים", בהתאמה.

איסור העברה 101. לא יעביר אדם לאחר תעודת יצרן חלקים שהוצאה לפי תקנות אלה; התעודה בטלה עם העברתה.

תוקף התעודה 102. תעודת יצרן חלקים תהא תקפה כל עוד לא הוחזרה, הותלתה או בוטלה.

תק' תשע"ט-2019 103. (בוטלה).

104. בעל תעודת יצרן חלקים –
 חובות נוספות של בעל תעודת יצרן חלקים תק' תשע"ט-2019
 (1) יבטיח שכל פריט שהוא מייצר מתאים לתכן המאושר שלו ובמצב המאפשר הפעלה בטוחה;

(2) יסמן כל פריט שהוא מייצר לפי הפרק השביעי לתקנות הרישום, ובכלל זה לעניין פריט חיוני;

(3) יסמן כל חלק חילוף של פריט שהוא מייצר, היוצא מרשות ארגון הייצור, במספר הפריט שלו ובאחד מאלה:

(א) שמו של בעל תעודת יצרן החלקים;

(ב) סימנו המסחרי של בעל תעודת יצרן החלקים;

(ג) סמלו (symbol) של בעל תעודת יצרן החלקים;

(ד) כל סימן מזהה אחר שאישר המנהל לבעל תעודת יצרן החלקים;

(4) יהיה בעל גישה לנתוני התכן המאושרים;

(5) לא יקבל פריט או שירות מספק, אלא אם כן הספק של אותו מוצר, פריט או שירות מופיע ברשימת הספקים שלו לגבי אותו מוצר, פריט או שירות;

(6) יוודא שכל מוצר או פריט שהוא מקבל מספק מתאים לדרישות שדרש מהספק, ואולם הוא רשאי, באישור המנהל, להסמיך ספק של מוצר או פריט לוודא מטעמו את ההתאמה של אותו מוצר או פריט לדרישותיו כאמור, וזאת בלי לגרוע מאחריותו לוודוא להתאמה כאמור; הסמכת ספק כאמור תצוין ברשימת הספקים;

(7) יאפשר למנהל לערוך כל פיקוח לגבי מערכת האיכות שלו, מיתקני הייצור שלו, נתוני התכן שלו וכל מוצר או פריט שהוא מייצר וכן יבטיח את יכולתו של המנהל לערוך כל פיקוח כאמור לגבי ספקים שלו, אם נדרש לשם קביעת עמידתו בתקנות אלה.

104.א. (א) בעל תעודת יצרן חלקים המבוססת על הסכם הרשאה בינו לבין בעל התכן המאושר של המוצר שהפריט שהוא מייצר מיועד להרכבה בו, לא יבצע שינוי בתכן המאושר של הפריט כאמור.

(ב) בעל תעודת יצרן חלקים שאינה מבוססת על הסכם הרשאה כאמור בתקנת משנה (א), לא יבצע –

- (1) שינוי גדול – אלא באישור המנהל;
- (2) שינוי זעיר – אלא לפי שיטה שפורטה בנוהל שקבע לכך בעל תעודת יצרן החלקים (בתקנה זו – נוהל שינוי זעיר).

(ג) בעל תעודת יצרן חלקים –

- (1) לא יבצע שינוי זעיר לפי נוהל שינוי זעיר, אלא אם כן הנוהל, וכל שינוי בו, מקובל על המנהל;
- (2) יצרף את נוהל שינוי זעיר לקובץ נוהלי הייצור שלו ותקנה 98 תחול לגבי הנוהל האמור.

(ד) בתקנה זו –

”שינוי גדול” – שינוי שאינו שינוי זעיר;

”שינוי זעיר” – שינוי שאין לו השפעה על עמידת תכן הפריט

בדרישות כללי כושר אווירי הישימות לגבי המוצר שלהתקנה בו הוא מיועד.

105. אישור לשימוש תעופתי של פריט יכול שיבוצע כלהלן:
(1) בהתאם לתעודת יצרן חלקים כמפורט בפרק זה;

(2) בהתאם ל-אפ”א;

(3) במסגרת תהליכי תעוד לצורך הוצאת תעודת סוג; או

(4) בכל דרך אחרת שיורה עליה המנהל.

פרק אחד-עשר: אישור כושר אווירי ליצוא

106. (בוטלה).

107. (א) המנהל רשאי לתת אישור כושר אווירי למטרת ייצוא (בפרק זה – אישור) למוצר או לפריט.

מוצרים לייצוא
תק' תשע"ב-2012
תק' תשע"ט-2019

(ב) אישור לכלי טיס יינתן בצורת תעודת כושר אווירי לייצוא, ואישור למנוע, למדחף או לפריט יינתן בצורה של תג כושר אווירי לייצוא, באופן ובצורה שעליהם יורה המנהל.

(ג) המנהל רשאי לתת אישור למוצר או לפריט הנמצא מחוץ לישראל אם מצא כי אין מקום הימצאו מטיל על הרשות מעמסת יתר בפקוח על דרישות כללי הכושר האווירי של המוצר או הפריט האמור.

108. (א) המנהל רשאי לתת למבקש תעודת כושר אווירי לייצוא לכלי טיס אם המבקש הראה כי בכלי הטיס מתקיימות הדרישות המפורטות להלן:

אישור לכלי טיס
תק' תשע"ב-2012

(1) בכלי טיס חדש או משומש שיוצר בישראל על פי הוראות הפרק השישי או השביעי, אחת מאלה:

(א) הדרישות להוצאת תעודת כושר טיסה סטנדרטית כמפורט בתקנות 74, 75 או 77;

(ב) הדרישות לתעודת כושר טיסה לכלי טיס בקטגוריה "מוגבל" כמפורט בתקנות 79 או 80;

(2) בכלי טיס חדש או משומש שלא יוצר על פי הוראות הפרק השישי או השביעי – אם יש לו תעודת כושר טיסה סטנדרטית תקפה או תעודת כושר טיסה בקטגוריה "מוגבל" תקפה;

(3) בכלי טיס שטרם הורכב וטרם עבר ניסויי טיסה – המבקש צירף לבקשתו הצהרה בכתב מטעם הרשות המוסמכת במדינה המייבאת, כי היא מוכנה לתת תוקף לתעודת כושר אווירי לייצוא שיוציא המנהל.

(ב) המנהל רשאי לפטור מבקש תעודת כושר אווירי לייצוא לכלי טיס מעמידה בדרישות תקנת משנה (א) אם הרשות המוסמכת במדינה המייבאת נתנה לכך את הסכמתה בכתב למנהל; הדרישות שמעמידה בהן ניתן פטור כאמור יירשמו בתעודה כחריגים.

(ג) תעודת כושר אווירי לייצוא אינה תעודת כושר טיסה ואין בה כדי להתיר את הפעלת כלי הטיס.

109. (א) המנהל רשאי לתת למבקש תג כושר אווירי לייצוא למנוע, מדחף או פריט אם התקיימו כל אלה:

אישור למנוע,
מדחף או פריט
תק' תשע"ב-2012
תק' תשע"ט-2019

- (1) המבקש הראה כי המנוע, המדחף או הפריט תואם את נתוני התכן שאושרו והוא כשיר להפעלה בטוחה;
- (2) המנוע, המדחף או הפריט, לפי העניין, מזוהה על ידי שם היצרן, מספר החלק והמספר הסידורי או סימון דומה אחר;
- (3) במנוע, במדחף או בפריט, לפי העניין, מתקיימות הדרישות המיוחדות של הרשות המוסמכת במדינה המייבאת.
- (ב) המנהל רשאי לפטור מבקש תג כושר אווירי לייצוא למנוע, מדחף או פריט מעמידה בדרישות תקנת משנה (א) אם הרשות המוסמכת במדינה המייבאת נתנה לכך את הסכמתה בכתב למנהל; הדרישות שמעמידה בהן ניתן פטור כאמור יירשמו בתג כחריגים.

110. 111. 112. (בוטלו). תק' תשע"ב-2012

113. (א) המבקש אישור יגיש בקשה באופן ובצורה שיוורה המנהל.
- (ב) המבקש יפרט בבקשה את פרטי כלי הטיס המנוע, המדחף או הפריט שהאישור מבוקש לגביו, ואת כללי הכושר האווירי הישימים לרישוי כלי הטיס, המנוע, המדחף או הפריט, ויצרף אליה מסמכים, הצהרות, רשימות, תרשימים שרטוטים ודוחות כפי שיוורה המנהל.
- (ג) מבקש אישור יעמיד את כלי הטיס, המנוע, המדחף או הפריט לביקורת ובדיקה של מפקח, במקום ובזמן המקובלים על המפקח, ויספק את כוח האדם והציוד הנדרשים לביצוע הביקורות והבדיקות הנדרשות.

114. (בוטלה). תק' תשע"ב-2012

115. (א) יצואן המבקש לייצא מוצר או פריט –
- (1) ימציא לרשות המוסמכת של המדינה המייבאת את כל המסמכים הנדרשים על ידה;
- (2) ישמור ויארוז כל מוצר או פריט באופן שיבטיח הגנה עליהם מפני שיתוך או נזק בעת המשלוח או האחסון, ויצייץ את תוקף השימור או האריזה;
- (3) לעניין ייצוא כלי טיס – בגמר טיסת המסירה יסיר או יגרום להסרה של כל מיתקן זמני שהותקן בכלי טיס למטרת העברתו למדינה המייבאת ויחזיר את כלי הטיס לתצורתו המאושרת;

(4) ישיג את רישיונות המעבר, ככל שנדרשים, ממדינות החוץ הנוגעות בדבר לצורך תצוגת מכירות או טיסת ההעברה;
 (5) עם העברת הבעלות על כלי הטיס לקונה ממדינת חוץ, או מיד אחריה יעשה את כל אלה:

(א) יודיע למנהל, את תאריך ביצוע העברת הבעלות, ואת שמו של הבעל החדש ומענו;

(ב) יחזיר למנהל את תעודת הרישום ואת תעודת כושר הטיסה;

(ג) ימציא הצהרה המאשרת כי סימני הלאומיות והרישום של ישראל הוסרו מכלי הטיס לפי תקנה 68 לתקנות הרישום.

(ב) יצואן רשאי שלא לקיים הוראה כמפורט בפסקאות (1) עד (4) של תקנת משנה (א), אם קיבל את אישור הרשות המוסמכת במדינה המייבאת לאי-קיום הוראה כאמור.

תק' תשע"ב-2012 .116 ו-117. (בוטלו).

פרק שנים-עשר: יבוא כלי טיס, מנועים, מדחפים, ופריטים

תק' תשל"ט-1979
 תק' תשע"ב-2012
 תק' תשע"ט-2019

118. (א) לא ייבא אדם כלי טיס שמבוקשת לגביו תעודת כושר טיסה לשימוש ניסיוני, אלא אם כן התקיימו שני אלה:

הגבלה על יבוא כלי טיס לשימוש ניסיוני
 תק' תשע"ב-2012

(1) ניתנה על כלי הטיס תעודת סוג לפי תקנות 8 או 13;
 (2) הרשות המוסמכת במדינה שבה כלי הטיס רשום או היה רשום לאחרונה, אישרה, באמצעות תעודת כושר טיסה לייצוא או מסמך מקביל לתעודת כושר טיסה לייצוא שאישר המנהל, כי כלי הטיס תואם את תעודת הסוג והוא במצב כשיר לפעולה בטוחה.

(ב) תקנת משנה (א) לא תחול על כלי טיס –

(1) שנבנה בידי חובב;
 (2) שמיועד להפעלה ככלי טיס בלתי מאויש;
 (3) שהחל לגביו הליך למתן תעודת סוג לפי תקנה 13;
 (4) שהוא מטוס זעיר שהוגשה לגביו בקשה לקבלת תעודת כושר טיסה לפי תקנה 94א(ב).

118 א. לא ייבא אדם מנוע או מדחף המיוצרים במדינת חוץ, אלא אם כן התקיימו כל אלה:
 ייבוא מנוע של כלי טיס או מדחף של כלי טיס תק' תשע"ב-2012

- (1) ניתנה עליו תעודת סוג מאת המנהל;
- (2) המנוע או המדחף מסומן לפי הפרק השביעי לתקנות הרישום או לפי נהלים מוסכמים בין הרשות ובין הרשות המוסמכת באותה מדינת חוץ, לעניין סימון מוצר כאמור;
- (3) המייבא הציג לפני המנהל תג כושר אווירי לייצוא שנתנה הרשות המוסמכת של מדינת החוץ או מסמך מקביל לתג כושר אווירי לייצוא שאישר המנהל, המאשר כי המנוע או המדחף הנדון

- (א) תואם את תעודת הסוג והוא במצב כשיר לפעולה בטוחה;
- (ב) עבר בדיקת תפעול סופית כנדרש על ידי היצרן.

119. (א) (בוטלה).
 (ב) לא ייבא אדם פריט המיוצר במדינת חוץ, אלא אם כן התקיימו כל אלה:
 ייבוא פריט תק' תשע"ב-2012 תק' תשע"ט-2019

- (1) קיימים נהלים מוסכמים בין הרשות ובין הרשות המוסמכת באותה מדינת חוץ, לעניין קבלה של הפריט המיובא;
- (2) הפריט מסומן לפי הפרק השביעי לתקנות הרישום או לפי נהלים מוסכמים בין הרשות ובין הרשות המוסמכת באותה מדינת חוץ, לעניין סימון פריט כאמור, ובכלל זה לעניין פריט חיוני;
- (3) התקיים אחד מאלה:

- (א) המייבא הציג לפני המנהל תג כושר אווירי לייצוא שנתנה הרשות המוסמכת של אותה מדינת חוץ או מסמך מקביל לתג כושר אווירי לייצוא שאישר המנהל לפי הנהלים המוסכמים כאמור בפסקה (1);
- (ב) המייבא רכש או הזמין את הפריט מספק הרישום ברשימת הספקים, שהסמיך יצרן המייצר בישראל מוצר או פריט, ובלבד שאותו יצרן מקיים מערכת איכות שאישר המנהל, על המייבא ועל הספק כאמור.

פרק שלושה-עשר: הוראות כושר אוירי

120. ניתנה הוראת כושר אווירי לפי סעיף 69 לחוק, הדורשת שינויים בתעודת הסוג, ינהג המחזיק בתעודת הסוג כאמור בתקנה 37(א).
- הוראת כושר אווירי הדורשת שינויים בתעודת הסוג תק' תשע"ב-2012
תק' תשע"ב-2012
121. (בוטלה).

פרק ארבעה-עשר: אישור פריט אוירונטי

122. בפרק זה –
"שינוי גדול" – שינוי שאינו שינוי זעיר;
"שינוי זעיר" – שינוי שאין לו השפעה על התאמת הפריט לדרישות כללי כושר אווירי הישימות לגבי המוצר שלהתקנה בו הוא מיועד.
- הגדרות תק' תשע"ט-2019
123. (בוטלה). תק' תשע"ט-2019

124. (א) מבקש אפ"א יצרף לבקשה את המסמכים האלה:
(1) הצהרת התאמה חתומה ביד מבקש האפ"א המאשרת כי מילא אחר דרישות פרק זה וכי הפריט עומד בדרישות המפרט הטכני המתאים לפריט שלגביו הוא מבקש אפ"א, כפי שהוא ביום הגשת הבקשה;
(2) העתקים של רשימת הנתונים הטכניים כנדרש במפרט הטכני המתאים לפריט שלגביו הוא מבקש אפ"א;
(3) קובץ נוהלי הייצור, לפי תקנה 125א.
- (ב) מבקש אפ"א הצופה שורה של שינויים זעירים לפי תקנה 130(ב) רשאי לציין בבקשתו את ציון הדגם הבסיסי של הפריט (basic model number), ולגבי דגם בסיסי של פריט הכולל גם רכיבים – גם את מספר החלק של הרכיב (part number of the component) שאת השינוי לגביו הוא צופה, בתוספת סוגריים שביניהם חלל ריק, לאחריו, כדי לסמן כי סיומות ייחודיות המציינות את השינויים הזעירים כאמור יכול שיווספו מזמן לזמן.
- בקשה לאפ"א תק' תשע"ט-2019

125. המנהל רשאי – סמכויות המנהל

- 2019-ט-2019 תק' תשע"ט-ט (1) ליתן למבקש אפ"א לאחר שבדק את ארגון הייצור של מבקש האפ"א וכן את הבקשה והמסמכים שצורפו לה כאמור בתקנה 124 ומצא כי נתקיימו כל אלה:
- (א) מבקש האפ"א עומד בדרישות פרק זה ובדרישות המפרט הטכני המתאים לפריט;
- (ב) לרשות מבקש האפ"א עומד מערך של ארגון וייצור המאפשר לו לייצר פריטים זהים לפריט שעליו הוגשה הבקשה לקבלת אפ"א;
- 2019-ט-2019 תק' תשע"ט-ט (2) עד (4) (נמחקו).
- 125 א. (א) לא ייצר בעל אפ"א, בעצמו או באמצעות אחר, פריט לפי אפ"א אלא לפי קובץ נוהלי הייצור.
- (ב) תקנות 50 א(ב) עד (ח) ו-50 ב יחולו לגבי קובץ נוהלי הייצור לפי תקנה זו ולגבי בעל אפ"א בשינויים אלה: בכל מקום, במקום "בעל תעודת ייצור" או "בעל תעודת הייצור" יבוא "בעל אפ"א" או "בעל האפ"א", בהתאמה ובמקום "תעודת ייצור" או "תעודת הייצור" יבוא "אפ"א" או "האפ"א", בהתאמה.
- 125 ב. (א) לא ייצר בעל אפ"א פריט, אלא אם כן הוא מקיים מערכת איכות שהמנהל אישר אותה וכל שינוי בה.
- (ב) תקנה 52 ב(ד) עד (ד) תחול על מערכת האיכות כאמור בתקנה משנה (א) ועל בעל אפ"א בשינויים אלה: בכל מקום, במקום "בעל תעודת ייצור" או "בעל תעודת הייצור" יבוא "בעל אפ"א" או "בעל האפ"א", בהתאמה ובמקום "תעודת ייצור" או "תעודת הייצור" יבוא "אפ"א" או "האפ"א", בהתאמה.
- 125 ג. הוראות תקנות 50 ג עד 50 ח, 51 ו-54 יחולו על בעל אפ"א בשינויים אלה: בכל מקום, במקום "בעל תעודת ייצור" או "בעל תעודת הייצור" יבוא "בעל אפ"א" או "בעל האפ"א" או "תעודת הייצור" יבוא "אפ"א" או "האפ"א", בהתאמה.
- 2019-ט-2019 תק' תשע"ט-ט תחולת הוראות שונות לעניין ארגון הייצור תק' תשע"ט-2019 (126). (בוטלה).
127. פריט מיובא שנקבע בו סימן TSO או סימן שהכיר בו המנהל כשווה ערך, באישור הרשות המוסמכת במדינה שעמה יש נהלים מוסכמים כאמור בתקנה 119 ב(1), יראו כפריט שיוצר לפי אפ"א.

128. בעל אפ"א –

- (1) יבטיח שכל פריט שהוא מייצר מתאים לתכן המאושר שלו ובמצב המאפשר הפעלה בטוחה ועומד בדרישות המפרט הטכני המתאים לו;
- (2) יסמן כל פריט שהוא מייצר לפי הפרק השביעי לתקנות הרישום, ובכלל זה לעניין פריט חיוני;
- (3) יסמן כל חלק חילוף של פריט שהוא מייצר היוצא מרשות ארגון הייצור, במספר הפריט שלו ובאחד מאלה:
 - (א) שמו של בעל האפ"א;
 - (ב) סימנו המסחרי של בעל האפ"א;
 - (ג) סמלו (symbol) של בעל האפ"א;
 - (ד) כל סימן מזהה אחר שאישר המנהל לבעל האפ"א;
- (4) ישמור את נתוני התכן המאושרים עד שיפסיק לייצר את הפריט שאליו הם נוגעים, ויעביר אותם למנהל עם הפסקת ייצור הפריט כאמור;
- (5) לא יקבל פריט או שירות מספק, אלא אם כן הספק של אותו פריט או שירות מופיע ברשימת הספקים שלו לגבי אותו מוצר, פריט או שירות;
- (6) יודא שכל מוצר או פריט שהוא מקבל מספק מתאים לדרישות שדרש מהספק, ואולם הוא רשאי, באישור המנהל, להסמיך ספק של מוצר או פריט לוודא מטעמו את ההתאמה של אותו מוצר או פריט לדרישותיו כאמור, וזאת בלי לגרוע מאחריותו לוודוא להתאמה כאמור; הסמכת ספק כאמור תצוין ברשימת הספקים;
- (7) יאפשר למנהל לערוך כל פיקוח לגבי מערכת האיכות שלו, מיתקני הייצור שלו, נתוני התכן שלו וכל פריט שהוא מייצר וכן יבטיח את יכולתו של המנהל לערוך כל פיקוח כאמור לגבי ספקים שלו, אם נדרש לשם קביעת עמידתו בתקנות אלה.

129. בעל אפ"א המבקש אישור לסטות מכל פרט במפרט הטכני יגיש למנהל בקשה ויוכיח, להנחת דעתו של המנהל, כי הסטייה מפוצה על ידי תכונות או סגולות תכן אחרות המבטיחות רמת בטיחות שאינה פחותה מזו של הדרישה המקורית.

(המשך בעמ' 1/522)

130. (א) לא יבצע אדם שינוי זעיר או שינוי גדול בפריט, אלא אם כן הוא בעל אפ"א לגבי אותו פריט, ולפי תקנה זו.
(ב) בעל אפ"א רשאי לבצע שינוי זעיר בפריט בלא אישור המנהל;
ביצוע בעל אפ"א שינוי זעיר –

(1) ישלח למנהל, עם ביצוע השינוי הזעיר, נתונים טכניים כאמור בתקנה 124(א)(2), כפי עדכונם בעקבות השינוי הזעיר;

(2) יחליט, לגבי פריט המיוצר לאחר ביצוע השינוי הזעיר, מספר פריט שיורכב מציון הדגם הבסיסי של הפריט לפי האפ"א, בתוספת סיומת ייחודית לאותו פריט כפי ששונה, ואם מתקיימת לגביו תקנה 124(ב) – תיקבע הסיומת הייחודית בסוגריים כאמור שם.

(ג) לא יבצע בעל אפ"א שינוי גדול, אלא אם כן התקיימו כל

אלה:

(1) הוא החליט לגבי הפריט שבו נערך השינוי ציון דגם או ציון סוג חדש (New type or model designation);

(2) הוא ביקש וקיבל אפ"א חדש לגבי הפריט כאמור; תקנה 124 תחול על הגשת בקשה כאמור.

131. עד 133. (בוטלו). תק' תשע"ט-2019

134. (א) בעל אפ"א ידווח על כל תקלה, פעולה בלתי תקינה או ליקוי בכל פריט בודד אשר בגינו הוא מחזיק באפ"א, אשר גרמו או עלולים היו לגרום לאחד הארועים המפורטים בתקנה 64(ב); בעל האפ"א יהיה פטור מחובת הדיווח אם נתמלאו התנאים המפורטים בתקנה 65; נוהל הדיווח יהיה בהתאם לתקנה 66.

(ב) נתגלה בדו"ח חקירה של תאונה או תקרית, או בדו"ח על ליקויים בשרות כי פריט המיוצר לפי אפ"א אינו בטוח לשירות, בגלל פגם בייצור או בתכן, ימסור בעל האפ"א למנהל לפי דרישתו של המנהל דו"ח על תוצאות החקירה ועל כל פעולה שננקטה על ידי בעל האפ"א או הצעה של פעולה שיש בדעתו לנקוט בה לשם תיקון הפגם; אם דרושה פעולה לתיקון הפגם בפריטים הקיימים מאותו סוג, ימציא בעל האפ"א למנהל את הנתונים הדרושים לשם הוצאת הוראת כושר אוירי מתאימה.

135. (א) אפ"א יהא תקף כל עוד לא הוחזר למנהל, הותלה או בוטל בידו. תוקף אפ"א ואיסור העברתו תק' תשע"ט-2019

(ב) לא יעביר אדם לאחר אישור פריט אורונוטי; אישור שהועבר בטל.

(ג) שינה המנהל או ביטל מפרט טכני, רשאי בעל אפ"א שהמפרט הטכני האמור נוגע לאפ"א שבידיו להמשיך לייצר את הפריט לפי האפ"א שבידיו, בלי לקבל אפ"א חדש, ובלבד שהוא עומד בהוראות פרק זה.

פרק חמשה-עשר: הוראות שונות

תק' תשע"ב-2012 136. עד 138. (בוטלו).

תק' תשע"ב-2012 138 א. (בוטלה).

138 ב. (א) המבקש כי מסמך, נתון, שיטה, טכניקה, מערכת, אמצעי או פעולה, או כל שינוי בהם, הצריך לפי תקנות אלה להיות מקובל על המנהל (להלן, בתקנה זו – מסמך), יהיה מקובל על המנהל, ימציא לביקורת המנהל את המסמך או תיאור שלו, לפי העניין, או כל תיקון שלו, 45 ימים לפחות לפני המועד המתוכנן לכניסתו לתוקף.

(ב) המנהל רשאי שלא לקבל מסמך שהועמד לביקורתו או תיקון שלו, או להורות למבקש לתקנו, לשם קבלתו, או להודיע למבקש, בהחלטה מנומקת, בתוך 45 ימים מהיום שבו הועמד לביקורתו, כי דרושה לו תקופה נוספת של 45 ימים לבחינתו; המנהל רשאי, בהחלטה מנומקת, להאריך את התקופה הנוספת לבחינת המסמך לשלוש תקופות נוספות שלא יעלו על 45 ימים כל אחת.

(ג) עברו 45 ימים מן המועד שבו העמיד המבקש לביקורת המנהל מסמך כאמור, והמנהל לא הודיע לו כי המסמך אינו מקובל עליו, או כי דרושה לו תקופה נוספת שהורה עליה לבחינתו, ולא הורה לו לתקנו, יראו את המסמך כמקובל על המנהל.

(ד) ראה מבקש כי מטעמי בטיחות הטיסה נדרש תיקון של מסמך באופן שאינו מאפשר עמידה בהוראות תקנת משנה (ב), רשאי הוא לתקנו על אתר; מבקש שתקן מסמך יודיע על דבר התיקון ועל תוכנו למנהל באופן מידי, ותקנת משנה (ב) תחול.

138 ג. (א) תקנות 43 עד 43ג, 45א, 48, 50 א עד 50ח, 51, 52, 54, 63, 73, 95, 96, 98 א עד 98ג, 100, 104, 104א, 122, 125 א עד 125ג, 128, 130, 135 (ג) ו-138 ב הותקנו לפי סעיף 166 לחוק. תקנות שהותקנו לפי סעיף 166 לחוק תק' תשע"ט-2019

(ב) יראו את תקנות 46, 47, 49 (ב), 98, 118 א(2), 119 (ב) (2), 124 ו-125 כאילו הותקנו לפי סעיף 166 לחוק.

139. לתקנות אלה ייקרא "תקנות הטיס (נהלי תיעוד כלי טיס וחלקיהם)", השם תשל"ז-1977."

תק' תשע"ב-ב-2012

תוספת

(תקנה 1, פסקה (3) בהגדרה "כללי כושר אווירי")

1. בכל מקום בחלקים 23 עד 35 לפ.א.ר שנאמר FAA תהיה משמעות מונח זה הרשות, למעט במקומות המפורטים להלן, שבהם תהיה משמעותו המשמעות המקורית:
 - א. בכל הפניה למסמך של ה-FAA שנוסחה: "Doc.No. FAA-[xxx]" או "DOT/FAA/[xxx]";
 - ב. בכל הפניה לתיק של ה-FAA שנוסחה: "Docket.No. FAA-[xxxx]";

(המשך בעמ' 523)

ג. בחלק 25 לפאר, בסעיפים המפורטים להלן:

(1) בסעיף 25.5 בביטויים –

"at FAA, Transport Airplane Directorate, (א)
Aircraft Certification Service, 1601 Lind Avenue,
; "SW., Renton, Washington 98057-3356

"http://www.fire.tc.faa.gov/systems/fuel tank/ (ב)
; "FTFAM.stm

(2) בסעיף 25.795 בכתובת FAA Transport Airplane
Directorate, 1601 Lind Avenue. SW., Renton, Washington
; "98055

(3) בתוספת F, בחלק II, בסעיף (d)(2)(iv), בהפניה למסמך:
"FAA published reports pertinent to this type of burner
are: (1) Powerplant Engineering Report No. 3A, Standard
Fire Test Apparatus and Procedure for Flexible Hose
; "Assemblies, dated March 1978

(4) בתוספת F, בחלק III, בסעיף (d)(2)(iv), בהפניה
למסמך: "The basic burner is described in FAA Powerplant
Engineering Report No. 3A, Standard Fire Test Apparatus
and Procedure for Flexible Hose Assemblies, dated March
; "1978

ד. בחלק 27 לפאר, בסעיף 27.685(d)(4), בכתובת, "at the FAA,
Rotorcraft Standards Staff, 4400 Blue Mount Road, Fort Worth,
Texas"

2. בכל מקום בחלקים 23 עד 35 לפ.א.ר. שנאמר "the Administrator"
תהיה משמעותו המנהל.

3. בכל מקום בחלקים 23 עד 35 לפאר שנאמר "Transport Airplane
Directorate" תהיה משמעותו אגף כושר אווירי ברשות, למעט
במקומות המפורטים להלן, שבהם תהיה משמעותו המשמעות
המקורית:

א. בחלק 25 לפ.א.ר., בסעיף 25.5, כאמור בפרט 1(ג)(1);

ב. בחלק 25 לפאר, בסעיף 25.795, כאמור בפרט 1(ג)(2).

4. בחלק 23 לפאר, בסעיף 23.2(a), יראו את המונח "the United
States" כאילו נאמר ישראל.

5. בכל מקום בחלק 25 לפ.א.ר שנאמר "FAA Aircraft Certification Office" או "the responsible FAA Aircraft Certification Office" תהיה משמעותם אגף כושר אווירי ברשות.
6. בכל מקום בחלק 26 לפ.א.ר שנאמר "FAA Oversight Office" תהיה משמעותו אגף כושר אווירי ברשות.
7. בחלק 26 לפ.א.ר, בסעיף 26.3 אין ההגדרה "FAA Oversight Office" מאומצת.
8. ההפניה לחלק 43 לפאר לסעיף 43.16, וההפניה לחלק 91 לפאר לסעיף 91.403, במקומות המנויים להלן תהיה משמעותן הפניה לתקנה 126 לתקנות ההפעלה:
- (א) בתוספת G בחלק 23 לפ.א.ר, סעיף 23.4 ;
- (ב) בתוספת H בחלק 25 לפ.א.ר, סעיף 25.4 ;
- (ג) בתוספת A בחלק 27 לפ.א.ר, סעיף 27.4 ;
- (ד) בתוספת A בחלק 29 לפ.א.ר, סעיף 29.4 ;
- (ה) בתוספת A בחלק 31 לפ.א.ר, סעיף 31.4 ;
- (ו) בתוספת A לחלק 33 לפ.א.ר, סעיף 33.4(a)(2).

גד יעקבי
שר התחבורה

כ"ה באדר תשל"ז (15 במרס 1977)